

DIRVA

Nr. 114

Spalis-October 4, 1961

Cleveland, Ohio

JAV ATMETĖ SOVIETINĖS 'TROIKOS' PROJEKTĄ

Jungtinės Valstybės atmetė kiek pakeistą sovietų pasiūlymą, pagal kurį laikinai Jungt. Tautų generalinis sekretorius, diriguojamas trijų pagalbininkų, tvarkytų Jungtinių Tautų reikalus "koncerto dvasioje".

Adlai E. Stevenson pabrėžė, kad sovietų pakeistas pasiūlymas (diplomatu tarpe gavęs "keturių marksistų" vardą) tebeslepia tą pačią "troikos" idėją — pasaulio padalinimą į tris blokus. "Tokio pasaulio nėra", aiškino Adlai Stevenson, "ir tokios sąvokos įvedimas į Jungtines Tautas prieštarautų JT Chartos raidei ir dvasiai".

Sovietų naujausiame plane, tiesa, nėra įskaitami minimas veto teisės naudojimas, bet nurodoma, kad laikinai JT administratorius turėsias "kasdien bendradarbiauti su savo padėjėjais ir siekti vieningo sutarimo visuose svarbiuose klausimuose".

Neapsisprendusių valstybių delegacijos sako, kad jos dar horinčios giliau pastudijuoti sovietų pasiūlymą, bet JT koridoriuose jau didėja susirūpinimas, kad JT administratoriaus klausimo sprendimas galės nusistėti labai ilgai.

JAV ambasadorius Stevensoną tą klausimą svarstė pakartotiniuose privačiuose susitikimuose su sovietų ambasadoriumi Zorinu. Vieno JAV delegacijos nario žodžiais, tolimesni susitikimai nesą užplanuoti, tačiau jų dar gali įvykti.

*

Ekspertų komisija, tyrinėjusi Dago Hammarskjöldo žuvimo aplinkybes, prėję išvados, kad sabotažo avarijoje nebūta. Lėktuvas užkliudęs medžius, bandydamas leistis, ir jam užsidegus, sprogo lėktuve buvę šaudmenys, kurių pėdsakai rasti kai kurių žuvusių kūnuose. Komisijos komunikatas oficialiai bus paskelbtas vėliau.

Vienas švedas pareiškė,

kad Dagas Hammarskjöldas buvęs bandytas nušauti Jeruzalėje Suez krizės metu. Kulipka vos nekiudžiusi

De Gaulle sieksias laisvo Alžiro

Prancūzijos prezidentas De Gaulle pagrasino paleisti parlamentą ir vėl pradėti naudoti diktatorines teises, jei to prireiks, siekiant vidaus ir tarptautinės politikos tikslų. Diktatorinių teisių jis savo noru atsisakė nuo spalio 1 dienos.

Kalboje į prancūzų tautą prezidentas De Gaulle pabrėžė savo nusistatymą siekti Alžiro nepriklausomybės derybomis su musulmonų sukilėliais. Jis kvietė sukilėlių Tautinį Išlaisvinimo Frontą (FLN) dalyvauti provizoriniame režime, kuris bus sudarytas po referendumo.

Prezidentas De Gaulle taip pat ragino Alžiro europiečius "nuryti savo kartėlį" ir bendradarbiauti, kuriant laisvą Alžirą, glaudžiai susirūšusį su Prancūzija.

Jis taip pat išreiškė griežtą pasipriešinimą nuolaidoms dėl Berlyno, bet nurodė, kad Prancūzija esanti pasiruošusi konstruktyvioms deryboms, jeigu Sovietija bus tikrai pasirengusi mažinti Rytų-Vakarų įtampą.

Kalba, pasakyta parlamento rudeninės sesijos išvakarėse, prezidentas siekė įspėti "senosios linijos politikus", kad parlamentas galės būti paleistas ir paskelbti nauji rinkimai, jei parlamento atstovai bandys kludyti jo politiką Alžire. Taip pat jis atnaujino kvietimą Alžiro sukilėliams atnaujinti pertrauktas derybas dėl Alžiro ateities.

Naujas jo kalboje buvo projektas sukurti "grynai alžiriską" saugumo jėgą iš galbūt 50,000 vyrų, kuri būtų naudojama tvarkai palaikyti tarpvaldžio laikotarpyje. De Gaulle nuro-

Hammarskjöldo galvos. Tada Hammarskjöldas į jį įspėjo: "Atsimink, mes nieko nematėme ir negirdėjome".

dė, kad jis esąs nusistatęs kurti tą jėgą nedelsiant, tačiau aiškiai nepasakė, nei kada planuojamas referendumas dėl Alžiro ateities, nei kada numatomas nedaryti provizorinis režimas.

Kalba buvo transliuojama visame Alžire, išskyrus Orano miestą, kuriame kraštutiniai dešinieji, slaptosios ginkluotos organizacijos nariai, išsprogdino televizijos stotį keliomis minutėmis prieš kalbos pradžią.

Tačiau beveik visame Alžire europiečiai pirklių pusvalandžiui uždarė savo krautuves, pritardami minėtos slaptosios organizacijos skelbtam solidarumo streikui.

TRUMPAI

* ETIOPIJA paskelbė atsisakymą į Afrikos valstybes, kad jos sukurtų savo regioninę organizaciją afrikinėms problemoms svarstyti ir "šaltajam karui" išvengti. Dvidešimt šešios afrikinės valstybės Jungtinės Tautos dažnai šaukia savo strategines sesijas; pasiūlytoji organizacija sudarytų didesnio formavimo įspūdį, kaip pvz. Amerikos Valstybių Organizacija.

* JT SAUGUMO TARYBA atidėjo debatus dėl Mauritanijos ir Išorinės Mongolijos priėmimo į Jungt. Tautas, kad delegatai turėtų daugiau laiko pasitarimams. Nuo Mauritanijos ir Išorinės Mongolijos klausimų išsprendimo priklausys Kinijos likimas Jungt. Tautose: jei Tautinė Kinija vetuos Išorinės Mongolijos priėmimą, afrikinės valstybės tada "gelbės" Mauritaniją, balsuodamos už komunistinės Kinijos įsileidimą į Jungt. Tautas ar net įsodinimą į Tautinės Kinijos vietą.

* SIRIJOJE areštuotas Abdel Hamid Seraj, kuris atsisakė dviem dienom anksčiau, negu prasidėjo armijos sukilimas, iššaukęs Sirijos atskilimą nuo Nasserio. Washingtono valst. departamento pareigūnai pareiškė, kad JAV greičiausiai pripažins naująją Sirijos vyriausybę šią savaitę, jei premjeras al-Kuzbairi pilnai įsitvirtins, Nasseris nutraukė diplomatinį ryšius su Turkija ir Jordanu už naujosios Sirijos vyriausybės pripažinimą.

* FRANKO režimas Ispanijoje iškilmingai atšventė 25 metų sukaktį. Ta proga gen. Franco įsipareigojo nuolatinei Ispanijos draugystę su Vakarais, atkreipdamas dėmesį į tai, kad "karai laimi ne vien ginklais, o marksistinė doktrina mes turime atremti sveiką progresyvia politinę programą." Kalboje jis kvietė revizuoti JAV -Ispanijos karinį paktą, tuo sukeldamas spekuliacijas, kad nors savo kariuomenę apginkluoti branduoliniu ginklu.

* JAV gyventojų surašymo suvestais duomenimis, Amerikoje yra daugiau televizijos aparatų, negu vinių: pirmieji rasti 88% amerikiečių namų, pastarosios -85%. Radijo aparatai rasti 91% namų, ir trys iš keturių šeimų turi daugiau, negu po vieną veikiančią. Apie 75% namų turi telefonus ir apie 62% skalbimo mašiną.

Praeitą šeštadienį, rugsėjo 30 d., Chicagoje Čiurlionio galerijoje buvo atidaryta dail. Anastazijos Tamošaitienės darbų paroda. Nuotraukoje R. Valdytė įteikia gėlių puokštę dail. A. Tamošaitienei parodos atidarymo metu. Dešinėje stovi pasipuošusios Tamošaitienės austais tautiniais rūbais E. Kavalūnaitė ir R. Česaitė Plačiau apie parodą 3 psl.

P. Petručio nuotrauka

"VELTĖDŽIŲ" TRĖMIMO BANGA LIETUVOJE

Naujasis įstatymas, skirtas "apsivalyti nuo veltėdžių", uoliai vykdomas ne tik miestuose, bet ir kaimų rajonuose, neišskiriant nei kolchozų. Tą liudija "Tiesos" (rugsėjo 21) pranešimas ir iš Alytaus rajono. Būdinga, kad į "veltėdžių" rūšį, pasirodo, beęsą įsitaikė ne koki nors "buvęs ponis" ar "buvęs buvėlis", o kaip tik buvęs nežymūs ir neturtingi žmonės, kuriuos bolševikai skelbiavo vadavę ir išvadavę iš "kapitalistinės vergijos".

"Vienybės" vardu pavadintame Alytaus rajono kolchoze gyveno paprasta kaimietė žemdirbė Bronė Bagdžiūnienė. Pranešime sakoma, kad to kolchozo nariai ilgą laiką piktinęsi josios elgesiu, nes ji buvusi veltėdė. Visų pirma, ji "visai vengusi" dirbti kolchoze. Vietoj to, pradėjusi spekuliuoti ir neteisėtai būdų įsigyti namą Alytuje. Už tai dabar kolchozininkai (nežinia, ar visi, ar tik tie, kurie pavydėjo Bagdžiūnienės namo) susirinkę ir nutarę pavartoti prieš Bagdžiūnienę "ostrakizmo" priemonę: jie "nutarė" išsiųsti Bagdžiūnienę ne tik iš savo kolchozo, bet ir iš Alytaus rajono ribų darbams. Rajono vykdomasis komitetas nutarimą jau patvirtinęs.

Šis pranešimas akivaizdžiai nuneigia bolševikinės valdžios teigimus, esą kolchozai tai savanoriškas pagrindas sudaryti "žemės ūkio kooperatyvai". Patvirtina, kad yra priešingai, būtent, kad darbas kolchoze yra jo ribose gyvenantiems vyrams ir moterims privaloma baudžiaiva. Kas vengia atlikti baudžiaunikiškas prievoles ir suranda būdą kitaip pasirodinti savo pragyvenimui, tas baudžiamas ištrėmimu ir priverstom dirbti paskirtą darbą paskirtoje vietoje, Pranešimas nemini, kur Bagdžiūnienė išsiųsta: tikrai iš Alytaus rajono, bet nutylėta, ar išsiųsta tik kur nors į kaimyninį Varėnos ar Lazdijų rajoną, ar į Kazakstaną. Viena aišku, kad Bagdžiūnienė nuo šiol, nepanorėjusi būti prižiūsta baudžiauninke savam kaime, tapo visiškai vergiškai prižiūsta prie darbo kur nors kitur, iš kur -- kaip ir vergams praeities laikais -- jai jau nevalia pasišalinti, nes už tai, kaip pabėgusiai vergi, gresia kalėjimas.

Pažymėtina, kad Bagdžiūnienės "veltėdžiavimas" buvo pakenčiamas gana ilgą laiką. Ką ji darė visą tą laiką, neminama, išskyrus nurodymą, kad "speku-

liavo", tai yra, vertėsi privačia prekyba. Aišku, ji vertėsi tuo ne kur kitur, o tarp savo apylinkės gyventojų, greičiausia, panašiai, kaip kadaise tą Lietuvą darydavo keliaujantieji pirkliai ("kromininkai"), dažniausia žydai arba "vengrai". Paprastai toks prekyvimas žmonių akyse ne tik nėra joks nusikaltimas, o priešingai -- pageidaujamas patarnavimas, kuriuo žmonės naudojasi ne iš prievartos, o kad jiems tie patarnavimai naudingi ar bent reikalingi. Už tuos patarnavimus gaunamas atlyginimas -- uždarbis sveikai galvojančioms žmonėms nėra koks neteisėtas pasipelnymas, o atlyginimas už darbą (prekių pargūpinimą ir patiekimą), lygiai, kaip atlyginimas ir už kiekvieną kitą darbą. Jei žmonėms valstybės krautuvėse būtų galima tų prekių gauti, ypač gauti pigiau, niekas nepriverstų jų naudotis privačių keliaujančių pirklių patarnavimais. Bet bolševikinė valstybė, nors ir nesugebėdama žmonius aprūpinti jiems reikalingais dalykais per savo prekybos tinklą, nepakenčia privačių varžovų ir jų pasisūlymą žmonėms patarnauti skelbia nusikaltimu. Bagdžiūnienės "nusikaltimas" regimai ir bus buvęs tas, kad ji drįso bandyti užpildyti spragą, kurios užkūti nesugeba valstybė.

Regimai, Bagdžiūnienė sugėbėjo tuo būdu uždirbti kiek daugiau, negu būtų uždirbusi baudžiauninkės darbu. Ji įsigijo namą Alytuje. Tas įsigijimas esąs neteisėtas. Bet namo giti negalima nei pavogti, nei šiaip jau iš ko nors be jokio pagrindo atimti. Ji namą arba pirkė, arba statydinusi. Nekalbama, kad ji, pavyzdžiui, būtų už tą namą užmokėjusi netikrais pinigais, arba būtų kaip nors iš ko nors išvilijusi apgaulės būdu. Nematyti, kad ji būtų tą namą įsigijusi staigiai. Tai truko ilgoką laiką. Jeigu tas įsigijimas būtų vykęs neteisėtu, nusikalstamu būdu, tai normalu būtų, kad namo įsigijimo eiga būtų buvusi sustabdyta daug anksčiau. Betgi jai nebuvo trukdyta namą įsigyti ar statydinti. Tik kai sulaukta dienos, kada Bagdžiūnienė namą jau turėjo, tik tada įsigijimas tapo "nusikaltimu". Tuo pripažįstama, kad lėšos namui įsigyti buvusios neteisėtos. Tuo patenės "veltėdžiavimas" buvo pakenčiamas gana ilgą laiką. Ką ji darė visą tą laiką, neminama, išskyrus nurodymą, kad "speku-

liavo", tai yra, vertėsi privačia prekyba. Aišku, ji vertėsi tuo ne kur kitur, o tarp savo apylinkės gyventojų, greičiausia, panašiai, kaip kadaise tą Lietuvą darydavo keliaujantieji pirkliai ("kromininkai"), dažniausia žydai arba "vengrai". Paprastai toks prekyvimas žmonių akyse ne tik nėra joks nusikaltimas, o priešingai -- pageidaujamas patarnavimas, kuriuo žmonės naudojasi ne iš prievartos, o kad jiems tie patarnavimai naudingi ar bent reikalingi. Už tuos patarnavimus gaunamas atlyginimas -- uždarbis sveikai galvojančioms žmonėms nėra koks neteisėtas pasipelnymas, o atlyginimas už darbą (prekių pargūpinimą ir patiekimą), lygiai, kaip atlyginimas ir už kiekvieną kitą darbą. Jei žmonėms valstybės krautuvėse būtų galima tų prekių gauti, ypač gauti pigiau, niekas nepriverstų jų naudotis privačių keliaujančių pirklių patarnavimais. Bet bolševikinė valstybė, nors ir nesugebėdama žmonius aprūpinti jiems reikalingais dalykais per savo prekybos tinklą, nepakenčia privačių varžovų ir jų pasisūlymą žmonėms patarnauti skelbia nusikaltimu. Bagdžiūnienės "nusikaltimas" regimai ir bus buvęs tas, kad ji drįso bandyti užpildyti spragą, kurios užkūti nesugeba valstybė.

Pranešimas patvirtina ir tai, kad nei partija nei valdžios organai nesijautė patogiai imtis priemonių prieš Bagdžiūnienę. Jie "sutvarkė" Bagdžiūnienę ne savo, o kelių ar keliųolikos paklusnesniųjų Bagdžiūnienės kaimynų rankomis. Kaimynų, kurie eilę metų -- nors, kaip sakoma, ir "piktinosi" Bagdžiūnienę -- naudojosi jos prekybiniais patarnavimais ir, galbūt, melai ir toliau naudotųsi, jei nebūtų iš viršaus paspaudimo, kad laikas ją pašalinti. Toks susirinkimas, kuriame "nutariama" tremti visišką vergijon vieną iš savo kaimynų, su kuriuo drauge gyvena ir su kuriuo geruoju santykiata, turi būti slegiamai dramatiškas įvykis kaime.

Kitas "dykduonis, veltėdis" surastas pačiame Alytuje. Tai Antanas Moskelūnas, buvęs kada Alytaus taupomosios kasos sargas (ne direktorius!). Pranešime sakoma, kad pastarusius 16 metų jis "niekur nedirbo". Tai yra, matyt, nedirbo jokioje valdinėje įmonėje ar įstaigoje. Ką nors Moskelūnas tačiau bus dirbęs ir bus turėjęs iš to pajamų, nes per tą laiką jis įsigijęs Alytuje net dvejus namus. Jeigu jis visą tą laiką būtų vogęs, sukčiavęs, pinigų klastojęs, būtų keista, kaip išties 16 metų jis galėjo išsilaikyti nepagautas. Tokiu atveju tektų daryti išvadą, kad bolševikiniai įstatymų saugotojai -- milicija ir kiti -- visiškai niekam netikę. Matyt, Moskelūnas nedarė nieko tokio, ką aplinkiniai, jį matantieji ir su juo santykiaujantieji žmonės galėtų laikyti nusikaltimu. Jei būtų tą keistą darys, net ir slėpdamasis būtų buvęs pastebėtas ir kas nors būtų pasiskundęs. O jis ne tik nesislėpė, bet (neatsargiai) net dvejus namus čia pat Alytuje įsigijo, -- kas irgi įstatymų nedraudžiama.

(Nukelta į 2 psl.)

VELNIŠKOJI SUTARTIS (12)

Hitleris greit atidavė Liepoją

Apsiginklavęs raštiškais Hitlerio įgaliojimais pasirašyti nepuolimo paktą ir "kitas sutartis", turėjusias tuoj pat įsigaliojti, Ribbentropas rugpjūčio 22 dieną išskrido į Maskvą.

Karaliaučiuje gausi vokiečių delegacija sustojė pernaktoti. Pasak vertėjo Schmidto, Ribbentropas dirbo visą naktį, be paliovos telefonuodamas į Berlyną ir Bergetsgadeną ir grupuodamas gausybę pastabų savo pasikalbėjimams su Stalinu ir Molotovu.

Abi "Kondor" mašinos su vokiečių delegacija į Maskvą atskrido rugpjūčio 23 popietę. Po trumpo užkandžio vokiečių pasiuntinybėje Ribbentropas tuoj pat nuskubėjo į Kremlių prisistatyti sovietų diktatoriui ir jo užsienių reikalų ministeriui. Pirmasis pasikalbėjimas užtruko tris valandas ir, kaip Ribbentropas telegrafavo Hitleriui, praėjo "visiškai pozityviai mūsų prasme".

Grobio dalybos

Sprendžiant iš užsienių reikalų ministerio telegramos, nepuolimo paktui, kuriuo Sovietija turėjo būti išjungta iš Hitlerio karo, nebuvo jokių kliūčių. Vienintelis sunkumas, palyginti mažas, lietė grobio pasidalinimą.

Rusai, — telegrafavo Ribbentropas, — pareikalavo mažų Latvijos uostų, Liepojos ir Vinduvos, įtraukimo į "jų interesų sferą". Kadangi Latvija, pasidalinant interesų sferas, jau ir taip teko sovietams, tai šis reikalavimas nesudarė di-

delės problemos, ir Hitleris greitai jį aprobavo.

Po pirmojo pasikalbėjimo Ribbentropas telegrafavo Hitleriui: "Yra numatyta pasirašyti slaptą protokolą, liečiantį abiejų pusių interesų sferų apribojimą visoje Rytų srityje".

Visos sutartys — nepuolimo paktas ir slaptasis protokolas — buvo dar tos pačios dienos vakare pasirašytos, antrą kartą susitikus Kremliuje.

Vokiečiams ir rusams buvo taip lengva susitarti, kad per šį antrą, iki ankstyvų ryto valandų nusitęsusių pasitarimų buvo iš tikrųjų ne deramasi, o gana draugiškai diskutuojama viso pasaulio ir atskirų kraštų būklė, ir per priėmimą Kremliuje nestigo įprastinių ir begalinių tostų. Vienas vokiečių delegacijos narys "visiškai slaptuose" užrašuose atpasakojo neįtikėtinas scenas.

Į Stalino klausimus apie vokiečių sąjungininkų japonų ir italų intencijas Ribbentropas davė linksmus, raminačius atsakymus. Dėl Anglijos Stalinas ir Ribbentropas labai greit rado vieną nuomonę.

Britų karinė misija, — išdėstė savo svečiui Stalinas, — "Sovietų Sąjungai niekada nepasakė, ko iš tikrųjų norėjo". Į tai Ribbentropas pasiskubino pridurti, kad Anglija visą laiką stengėsi sudrumsti santykius tarp Vokietijos ir Sovietijos. "Anglija yra silpna ir, siekdama užvaldyti visą pasaulį, nori sukurstyti, kad kiti kariautų".

"Stalinas gyvai pritarė", sakoma tuose vokiečių užrašuose, "ir pareiškė sekančiai: ... jei Anglija vis dėlto dominuoja pasaulyje, tai tik dėl kvailumo kitų kraštų, kurie leidžia sau akis dumti".

Sovietijos diktatoriui ir Hitlerio užsienių reikalų ministeriui taip puikiai susiūsiūbėjo, kad antikominternio pakto paminėjimas neįsėdėjo jokių šešėlių. Ribbentropas pastebėjo, kad paktas esąs nukreiptas ne prieš Rusiją, o prieš Vakarų demokratijas. Į tai Stalinas reagavo pastaba, kad "antikominternio pakto iš tikrųjų nugąsdino Londono miestą ir mažuosius Anglijos pirklius".

Stalino meilumas iššaukė tokią puikią Ribbentropo nuotaiką, kad jis net pabandė juokauti, beje parodydamas, kad neturėjo jokio humoro jausmo.

Ponas RAM (reicho užsienių reikalų ministeris), — sakoma tuose slaptuose užrašuose, — tuoj pat pritarė ir juokaudamas pridūrė, kad antikominternio pakto tikrai Staliną mažiau nugąsdinęs, negu Londono miestą ir anglų pirklius. O kaip vokiečių tauta apie tą klausimą galvojanti, aiškėja iš berlyniečių juokų, kuriuose sakoma, jog "pats Stalinas įstos į antikominternio paktą".

Pagal liau Ribbentropas pabrėžė, kaip gyvai vokiečių tauta sveikinanti susitarimą su Sovietija. "Ponas Stalinas atsakė, kad jis mielai tuo tikis. Vokiečiai nori taikos..."

Tostas už Hitlerį

Dar neįtikimiau tie plepalai pasireiškė gėrimų tostais. Vienu metu Stalinas staiga pertraukė pokalbį, pasiūlydamas išgerti už Hitlerį tokiomis žodžiais:

"Aš žinau, kaip labai vokiečių tauta myli savo fiurerį, ir todėl norėčiau išgerti už jo sveikatą".

Ponas Molotovas pasiūlė išgerti už pono RAM sveikatą... Pakartotinai gėrė ponai Molotovas ir Stalinas

KONGAS GRĮŽTA Į CHAOSĄ

Iš to pasipelnys tik komunistai

Vakarų stebėtojai Leopoldvilėje prieina vieningos išvados: Kongas grįžta į tą pačią būklę, iš kurios jį gelbėti buvo pasiūlytos Jungtinės Tautos prieš pusantų metų. Ta būklė galima aptarti vienu žodžiu -- chaosas, tik šį kartą su nepaprastai padidėjusia grėsme, kad tą kraštą užvaldys komunizmas.

Paskutiniai pranešimai iš Kongo sako, kad rusai, čekai, lenkai ir vokiečiai komunistai plūsta į Leopoldvilę dideliais kiekiais. Rusai, prieš kurį laiką išvyti iš Leopoldvilės, dabar pradėjo derybas su premjero Adoulo vyriausybe dėl didžiausio miesto Bel Air pastato, kurį naudotų savo ambasada ir kitų operacijų bazei.

Rytų Vokietijos komunistai veda derybas dėl ginklų tiekimo. Siuntos būtų žymimos, kaip "mašinos", o vokiečiai dešimtają dalį pajamų padėtų šveicarijos banke, ir iš tų sumų būtų finansuojama komunistų veikla Kongo.

Mieste vis ryškiau pradeda rodytis komunistiniai leidiniai, kurių dar taip neseniai nebuvo galima pastebėti. Laikraštis "Le Matin" vis atkakliau garbina komunistų ir Lumumbos liniją. Rytų Vokietijos komunistai atvirai platina savo leidinius.

Amerikiniai valdininkai jau nesislėpdami sako, kad būklė per pastaruosius kelis mėnesius nepaprastai pablogėjusi. Jungtinės Amerikos Valstybės ir Jungtinės Tautos spaudžiant Kongo suvienijimą, ypač po paskutiniosios Jungtinių Tautų akcijos prieš Katangą, komunistų auklėtinis Gizenga suskubo suvertinti savo pozicijas, formaliai įleidamas į centrinę vyriausybę, kurioje dabar stiprėja priešvakarietiškas kursas.

Stebėtojai sutaria, kad, jeigu Adoulai nepasiseks prijungti Katangą prie Kongo, Gizenga galės perimti valdžią ir pasiūlyti "pagalbą iš užsienio", t. y. komunistų karines jėgas.

Bet tie patys stebėtojai tiki, kad praesiai dar daug laiko, kol Katanga būsimai sujungta su Kongo.

už nepuolimo paktą, už naująją vokiečių-rusų santykių erą ir už vokiečių tautą.

Ponas RAM iš savo pusės pasiūlė tostą už poną Staliną, vėliau už sovietų vyriausybę ir laimingą santykių tarp Vokietijos ir Sovietijos vystymąsi.

Tačiau, nepaisant karštų užtikrinimų iš žmonių, kurie dar taip neseniai buvo mirtiniai priešai, Stalinas, kaip atrodo, slapčia abejojo nacių ištikimybe paktui. Kai Ribbentropas atėjo atsisveikinti, jis pasivedė jį šalin ir pasakė:

"Sovietų vyriausybė šį paktą priėmė labai rimtai, jis gali savo garbės žodžiu užtikrinti, kad Sovietija savo partnerio neapgausianti".

Ką gi tie naujieji partneriai pasirašė. Apie tai plačiau sekančiame tęsinyje.

gu, jei iš viso pasiseks ją prijungti.

Maža vilčių, kad tai pasisektų padaryti Jungtinėms Tautoms, naudojant savo tarptautinę armiją. Nė kiek nedidesnės vilčių, kad tai įvykdyti pajėtų Kongo armija.

Tiksliausia išeitis, tų stebėtojų nuomone, būtų padalinti Kongo, t. y. pripažinti Katangos atskyrimą.

JAV ambasada, matydama vis didėjančią komunizmo įsigalėjimo grėsmę, pastarosiomis dienomis pradėjo papildyti savo ambasadą naujais nariais, stiprinti žvalgybos pastangas ir didinti ūkinę pagalbą Kongui.

Neseniai paskirti papildomi 7,5 mil. dolerių iš ūkinių gaminių pertekliaus programos yra numatyti sunaudoti tokiu būdu: Jungtinės Tautos parduoda tuos produktus, ir gauti pinigai naudojami vietiniams projektams, kuriuos JAV patvirtina. Bet gaminiai faktiškai būtų pardavinėjami kongiečių arba belgų krautuvinių, ir kyla abejonių, ar visi pinigai grįš į Jungt. Tautų kasą.

Taigi, nėra aišku, ar plačiai išreklamuota JAV pagalba pasieks reikiamą tikslą, kai JAV nebeturės kontrolės, tuos gaminius perdavusi Jungt. Tautų misijai. Panašiai JAV ūkinės pagalbos efektingumą nuo karo nukentėjusiems Europos kraštams sužlugdė liūdnas atminimo UNRRA-os organizacija.

JAV politika tuo tarpu tebėra remti Adoulo vyriausybę ir Katangos jungimą į Kongo. JAV administracija kiek nukrypo nuo savo ankstesnio kuro, pasiūlydama kelis karo aviacijos lėktuvus su instrukcijomis, kad jie galėtų būti naudojami JT ūguly pergabenimui; anksčiau JAV savo lėktuvais gabeno JT karinius kontingentus į Kongo, bet nenaudojo tų lėktuvų kariuomenės perkeldinėjimams krašto viduje.

Prieš keltą dienų JT misija paskelbė įteikusi prezidentui Tschombe ultimatumą dėl "baltyjų samdinių" atleidimo. Ultimatumo terminas nebuvo paskelbtas, bet Kongo sustiprėjo baimė, kad pilietinis karas galės įsilepsnoti visame krašte, o tai iššauktų dar didesnę komunistų anplūdį iš visų Sovietijos imperijos kraštų ir eventualiai sukurtų komunizmo centrinę bazę pačioje Afrikos širdyje.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

'Veltėdžių'...

(Atkelta iš 1 psl.)

Niekas nesukliudė jam tų namų įsigyti. Tik kai įsigijo, tai dabar staiga, -- vis anot to paties pranešimo, -- susirinko "viso rajono visuomeninių organizacijų atstovai" (reiškia, partijos ir jos kontroliuojamų "satelitinių" organizacijų) ir "pasiūlė bylą apie veltėdį A. Moskelioną perduoti liaudies teismui", kuris, žinoma, nedelsdamas nusprendė Moskelioną ištremti iš rajono (nežinia kur) trejiems metams, o jo abiejus namus konfiskuoti ("perduoti liaudies nuosavybei"). Tas sprendimas galutinis ir neskundžiamas.

Tokių ištrėmimų audra anot pranešimo, siaučia visame Alytaus rajone: "Alovės, Butrimiškių, Dubėnų, Miroslavo ir kitose apylinkėse deputatai (t. y., apylinkių sovjetų nariai), draugavininkai (pagalbiniai milicininkai) išaiškino veltėdžius, ėmėsi priemonių, iš kitų vis dažniau pasirodančių pranešimų galima spręsti, kad ta audra panašiai siaučia ir visoje Lietuvoje. Ji vadinama "apsivalymu nuo veltėdžių". Tik "veltėdžio" reikšmė dabar ne ta, kokia ji lietuvių kalboje nuo amžių žinoma. Šių dienų bolševikinėje kalboje "veltėdis" yra tas, kas bando nepasiduoti kompartijos diktatūrai savo asmeniniame gyvenime. 1948 - 49 metais, kai partija nutarė Lietuvos žmones suvartoti kolchozus, dešimtimis tūkstančių nenorėjusių geruotu tam įsakyti pasiduoti, policija ir kariuomenė sukrėvė į sunkvežimius, paskui į prekinis traukinius, ir išvežė Sibiran. Daugumas suterorizuotų Lietuvos žmonių ilgainiui pasidavė prievartai ir mažiau ar daugiau paklusniai atlikinėja baudžiaunikiškas prievoles, bet dar yra ir tokių, kurie vienokiomis ar kitokiomis priemonėmis bando nepaklusti. Gali būti jų tarpė ir tokių, kurie elgiasi tikrai nusikaltėliškai, bet iš dabartinių pranešimų apie "veltėdžius" matyti, kad dažniau tai yra ekonominiai rezistentai prieš diktatorišką tvarką. Jutrimas dabar ir vyksta "patobulintu" būdu.

(LNA)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5ths	\$4.95
2 BISQUIT 3 star Cognac	5ths	\$4.98
3 MARTELL 3 star Cognac	5ths	\$5.39
4 METAXA graikų brendy	5ths nuo	\$5.75
5 WHITE HORSE SCOTCH whisky	5ths	\$4.98
6 SKAIDRIOJI 80°	5ths	\$2.95
7 CHERRY, BLACKBERRY, PEACH, APRICOT importuoti		
prancūzų likerai	5ths	\$2.98
8 BORDEAUX pranc. vynas	5ths	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

dovanos taupytojams

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU
DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MĖN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

5 1/4%

mokame už
ligalikes
taupomas!

DARBO VALANDOS:
pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vad. j.

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / BI 2-1397, TO 3-6131

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Siuntinių klausimą pajudinus

Reikia džiaugtis, kad demokratų senatorius Dodd JAV Kongrese pasako tai, ką mes patys norėtume, bet negalime ten pasakyti. Jis ryškiai kelia komunistinės agresijos klausimus, jis atsišaukia akimis paliečia vidaus problemas ir kylančias negeroves.

Viena iš paskutiniųjų, jo iškeltų negerovių, tai šimtų ar net ir tūkstančių žmonių skundai, kad į Sovietų Sąjungą ar jos užgrobtus kraštus išsiųstų siuntinių dalis, jau labai ilgas laikas nepasiekia adresatų. Dalis tokių siuntinių, dėl neapmokėtų sovietams muitų, yra sugrąžinti į JAV ir guli sandėliuose. Tokį prasikaltimą yra padariusi General Parcel and Travel Co. ir senatorius Dodd reikalauja reikalą iširti ir siuntinių klausimą iš viso įstatyti į saugesnę tvarką, kad neatsirastų šimtai nukentėjusių žmonių.

Kada toks klausimas pajudintas JAV kongrese, reikia laukti, kad juo bus daugiau domimasi, daugiau renkama medžiagos ir daugiau ar mažiau siekiama geresnės tvarkos ir apsaugos. Taigi atsiranda kaip ir palnkesnė proga visus tuos negerumus parodyti tikroje šviesoje.

Greičiausia, kad šiame krašte nesurasi šeimos, kuri turėdama Sovietų Sąjungoj ar jos užgrobtuose kraštuose giminių, nesiųstų ten siuntinių. Ką kurie siunčia retokai, tik vieną kitą siuntinį, bet nemažai yra ir tokių, kurie, turėdami labai artimų giminių ir žinodami jų skurdą, siuntiniams per metus išleidžia tūkstančius. Ir bendroji, JAV gyventojų išleidžiama tokiems siuntiniams suma, yra labai didelė, skaitoma dešimtimis milijonų dolerių.

Taigi jau vien iš tos sumos dydžio verta JAV valdžios įstaigoms atkreipti daugiau dėmesio, negu iki šiol buvo atkreipiama, kad visas tas siuntinių biznis, turėtų rimtą apsaugą, kaip turi ir taupytojai, padėję savo sutapas į valdžios kontroliuojamus ir apdraudą turinčius bankus.

Antras reikalas, tai JAV valdžios įstaigų pareiga pasirūpinti, kad Sovietų Sąjunga, iš tokių siuntinių siuntimo nedarytų nežmoniško plėšikavimo, kokį iki šiol daro. Iš žmonių vargo ir nelaimių jie į valdžios kasą krauna milijonus dolerių. Ir krauna kaskart vis didesnius reikalavimus statydami, nes žino, kad giminės giminių neužmirš ir siuntinius vistiek siųs.

Pagaliau ir trečias reikalas, tai tokiems siuntiniams siųsti nors kokių lengvatų iš JAV valdžios gavimas. Juk jei JAV suinteresuota kova su komunistiniu įsigalėjimu, jei ji veda įvairiom kalbom propagandą už geležinės uždangos atsidurusių žmonių tarpe per radiją ar kitomis priemonėmis, tai tokia, ir dar didesnė propaganda, yra ten nuėję siuntiniai. Jie žmonėms daug daugiau kalba, negu dabar nublukintas Amerikos Balsas.

Taigi įvertinant siuntinių propagandos daug didesnę vertę, negu kitomis kuriomis priemonėmis JAV valdžios ar privačios įstaigos dabar padaro, reikia ir atitinkamo dėmesio bei paramos siuntiniams skirti. Mažiausia, siuntiniams išleistas sumos, turėtų būti atleistos nuo valstybinių mokesčių. Atleistos todėl, kad tokie siuntiniai, apmokėti žmonių sunkiai uždirbtomis lėšomis, daug gero daro pačios JAV prestižo kėlimui, ko labai reikalauja dabartinis JAV prezidentas J. F. Kennedy.

Dėl šių visų problemų reikia rašyti savo valstijų kongreso ir senato atstovams, žinoma, reikia rašyti ir senatoriui Dodd, jam reikšiant padėką ir prašant, kad ir toliau mūsų reikalais rūpintųsi.

B. G.

J. Daužvardienė, atidariusi dail. A. Tamošaitienės dailės parodą, perdavė gen. konsulo dr. P. Daužvardžio sveikinimus. Dešinėje stovi: E. Kavaliūnaitė, R. Česaitė, K. Sabaliauskaitė, I. Bendoraitė, P. Petručio nuotrauka

TAMOŠAITIENĖS DARBŲ PARODA

Nepakartojamo originalumo paveikslai, puikūs kilmiai ir spalvingi tautinių drabužių pavyzdžiai yra sukelkti rugsėjo 30 d. Chicagoje, Čiurlionio Galerijoje atidarytoje dailės parodoje. Parodoje išstatyti kūrinių autorių: Kanadoje gyvenanti dail. Anastazija Tamošaitienė. Parodos rengėjai: Čiurlionio Galerijos direktoriai.

Perduodama Lietuvos Generalinio Konsulo Dr. P. Daužvardžio sveikinimus, parodą atidarė J. Daužvardienė. Savo žodyje J. Daužvardienė pasidžiaugė mūsų dailininkų nepailstančia kūryba ir šiltai įvertino dail. A. Tamošaitienės kūrybinį kelią. Vėliau žodžiu sveikino Čiurlionio Galerijos direktorius dail. M. Šileikis ir Jaunimo Centro Tautinio Ansamblio vardu ž. Balsytė. Telegrama iš Montrealio sveikino B. Vaitkūnaitė-Nagienė ir raštu iš Bostono dail. V. Vizgirda. Parodos atidaryme dalyvavo daug Chicago ir apylinkių lietuvių. Nemaža dalis atsilankiusių buvo pasipuošę dail. A. Tamošaitienės ausiais tautiniais drabužiais.

Parodoje matyti guašo ir tapybiniai darbai stebina savo spalvomis, linijomis ir originaliai išspręsta forma. Nežiūrint modernumo, dail. A. Tamošaitienės paveiksluose galima užtikti lietuvių liaudies meno savybių. Pasak pačios dailininkės, ir lietuvių liaudies dailėje ap-

A. Tamošaitienė

Brūzgyno raizginys

tu modernizmo, kuris reiškiasi moderniu stilizavimu, ryškiomis kontrastingomis spalvomis ir t.t.

Darbai daugumoje yra įvardinti gamtiškais pavadinimais: žali daigynai, Liundros augmenys, Linguojančios smilgos, Motūgių

nerinys, žiedų verpetai, Ugningi šaltiniai, Verkiančios skalos, Tankumynų prošvaitės ir panašiai. Gamta ir jos apraiškos dominuoja visuose paveiksluose.

Paroda veiks iki spalio 8 d. Aplankyti ir patartina ir vėliau.

Ptr. P.

LAIŠKAI

DĖL DAINŲ ŠVENTĖS KOMITETŲ

JAV ir Kanados lietuvių II-osios Dainų Šventės Komiteto vicepirmininkas ir išdėininkas T. Blinstrubas, kaip žinome, visai lietuvių spaudai išsiųstų pareiškimu painformavo apie antrąjį komitetą -- Lithuanian Song Festival Committee, Dabar Juozas J. Bachunas į tai Dirvoje atsiliepė straipsniu "Visuomeninės atsakomybės krizė -- dviejų Dainų Šventės komitetų paslaptis turi paaiškėti" (rugsėjo 27 dienos 111nr.). Autorius, atkreipęs dėmesį į tai, kad šitokius reiškinius turime "visu griežtumu" išrauti iš šaknų, nes "joks platesnis ir rimtas viešasis lietuvių darbas ilgai nei pasidarys nebegalimas", šaukia taip pat pasiaiškinti St. Barzduką ir J. Jasaitį, buv. ir esamąjį Bendruomenės Centro Valdybos pirmininkus.

Būtume pasiaiškinę ir apie tai jau kalbėjome. Spiriamas aiškintis kaip galima greičiau, darau ir tai.

1. JAV Lietuvių Bendruomenės organai, jos Centro Valdyba ir Chicago Apygardos Valdyba, imdamsi II-osios Dainų Šventės rengimo darbų, sudarė vieną prl. Ig. Albavičiaus vadovaujamą Dainų Šventės Komitetą. Su juo vienu Bendruomenė ir tebedradarbiavo.

2. Dainų Šventės Komitetas savo darbo dar nėra baigęs. Kai šis darbas bus baigtas, LB Centro Valdyba siekia, kad Komitetas viešumai paskelbtų išsamią savo veiklos apyskaitą. Visų darbu, pastangomis ir pasiaukojimu Dainų Šventę įvykdyta, tad visi taip pat turime teisę ir tikrąją padėtį žinoti.

STASYS BARZDUKAS

Ein. pareigas LB Centro Val. pirmininkas

leivis.

Kaip matome, Naujienos su Keleivių prakalbėjo diktatūrinu balsu: Amerikoje yra mūsų vadovaujamas Altas, tad visi kiti tylėkit! Prakalbėjo taip, kaip yra kalbama diktatūrinėse sistemose: mes viešpačiai, tad kiti mums nereikia!

Prieš tokią dvasią reikia pasisakyti ir iš principo, ir iš esmės, nors ji ir yra, kaip Naujienos nurodo, atremta į Alto grupių susitarimą (rugsėjo 22 nr.). Negeras toks susitarimas, kuris paneigia pačių žmonių iniciatyvą bei pastangas ir reikalauja vergiško paklusnumo. Niekas nesiekina į Alto suverenumą, to nedaro nė Bendruomenė, bet būtų tikras nesusipratimas drausti kam nors į Washingtoną raštu ar žygiu, jei tai būtų Lietuvai naudinga.

Lietuvių Charta kiekvieną mūsų įpareigoja: "Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę". Ir tai yra įpareigojimas kiekvieno lietuvių sąžinei.

Šioj vietoj reikia priminti, kad ir Kuchel-Lipscombo rezoliucijos akcija išėjo iš paties Alto iniciatyvos -- šios akcijos pirmasis ėmėsi Alto Los Angeles skyrius. Šis skyrius kreipėsi į Alto Vykdomąjį Komitetą ir taip pat gavo jo pritarimą. Alto vasario 10 dienos formalus nutarimas remti rezoliuciją, kaip pranešama spaudoje iki šiol nėra pakeista. Tad ko iš tikrųjų siekia Naujienos, tvirtindamos, kad "tas komitetas veikia atskirai nuo Alto"? Kam naudinga ši Alto kova prieš Altą? Bet diktatūrinė dvasia, kaip žinome, nesiskaito nei su faktais, nei su reikalu. Jos pagrindinis rūpestis -- tai "mes", o po mūsų -- "tai nors tvanas".

Prieš tokias linkmes, šiuo atveju atstovaujamas Naujienų ir kt., turi kelti savo balsą kiekvienas gyvasis lietuvis.

ST. PAPARTIS

Enjoy It Sooner!

... START SMALL
... START SAVING NOW
... SAVE REGULARLY

If you are wishing for a new home, automobile, boat, modern kitchen, extra special vacation ... or a more comfortable retirement ... or a better education for your children ... you will enjoy your fondest dreams sooner by saving regularly at St. Clair Savings

... and your SAVINGS DEPOSITS made by October 16th EARN INTEREST from OCTOBER 1st!

4%

SAVE SAFELY ... at Three Convenient Locations

ST. CLAIR SAVINGS

813 East 185th St.
25000 Euclid Ave.
6235 St. Clair Ave.

Grupė Chicagos jūrų skaučių prie Ūdruvės stovyklos vartų. Iš kairės: Jonė Kregždaitė, Dalia Ejdinaitė, Janina Liškevičiūtė ir Ramunė Kviklytė.

SKAUTAI STOVYKLAVO INDĖNŲ SALOJE

Du šimtus mylių į šiaurės vakarus nuo Chicagos dunkso nedidelė sala, kurios krantus iš visų pusių skalauja Wisconsin upė. Visa sala, apaugusi ažuolais, pušimis ir visokiais krūmais, kvepia, kaip Zarasų krašto pušynai.

Kadaise, prieš kokią šimtą metų, šioje saloje gyveno indėnai savo kailiniuose "vigvamuose", medžiojo, gaudė žuvis ir vakarais apie laužus šoko kirvio šokį. Dar ir šiandien už dešimt mylių nuo šios salos, kuri dabar yra geraširdžio amerikiečio lietuviuo suosavybė, prie Wisconsin Dells, "vigvamuose" gyvena Wisconsin indėnų giminės palikuonys ir vakarais šoka savo tautinius šokius didžiuliam gamtos amfiteatre ant Wisconsin upės kranto.

Dunkso sala visai vieniša ir jos monotonišką medžių šnarėjimą suardo žvejotojų balsai arba retkarčiais atsilanką stovyklautojai. Kai ateina rudenį indėnų vasara, sako į salą sugrįžta indėnų vėlės ir mėnesioje šoka savo karo šokius.

Per šiaurės upės šakos vietą veda medinis lieptas tiesiai į salos vidurį. Saloje skamba lietuviški žodžiai ir aidai skautiško juoko klegesys. Šią vasarą čia buvo įsikūrę Chicagos jūrų skaučių ir jūrų skautų stovyklos.

Peržygiavus lieptą rodyklės rodo į Bebrungą ir į Ūdruvę. --Na, veizėk Unte, Bebrungas! Ar tik ne į Plungę būsime pakliuvę, -- šūkteli atvykęs šeštadienio svečias, kadaise gyvenęs prie Bebrungo krantų.

--Atspėjai, kaimyne, čysti žemaičiai čia gyvena, -- juokiasi užkietėjęs žemaitis, stovyklų kapelionas jūrų sktn. kun. J. Ralbužis ir plačiau paaiškina stovyklos vardo prasmę. Pasirodo, iš visų 43 stovyklaujančių jūrų skautų, beveik visi yra jaunesnieji jūrų skautai bebrais vadinami. Taigi koks vardas gali geriau tikti bebrukų stovyklai jei ne Bebrungas!

Čia pat ir jūrų skaučių Ūdruvės stovykla. Ir ten daugumoje stovyklauja jaunesnės jūrų skautės ūdrytėmis vadinamos. Nuo to duotas ir stovyklos vardas "Ūdruvė".

Abiems stovykloms bendras tikio skyrius, virtuvės ir didelė valgykla, kurios centre iš gam-

tos gėrybių išdėstyti skautiški ir tautiniai ornamentai. Šiame rajone skamba sesių ūkio viršininkės valt. Rūtos Domarkaitės kulinariški nurodymai ir brolių ūkio pareigūnų A. Rimo ir K. Tamošiuo balsai.

Brolių rajone baltuoja "laivo denio" bortas ir stiebe plevėsuoją trispalvė, JAV ir "Baltijos jūros" tunto vėliavos. Iš valdų palapinės pasitinka stovyklos

Butkevičius. Ouste stovi plauštas, dingė ir keturi nauji "canoe", įsigyti tunto pastangomis. Čia pat srauniai bėga plati rausvo vandens Wisconsin upė, kuri savo dydžiu primena mieląjį Nemuną.

Chicagos jūrų skautų Bebrungo stovyklos viršininkas G. Eubelis posėdžiauja su Ūdruvės vadovėmis: J. Kregždaitė, J. Eigelyste, R. Kviklytė ir J. Liškevičiūtė.

viršininkas j. s. A. Levanas, kartu su štabo nariais valt. K. Eidukoniui ir valt. Vyt. Miklium.

--Kaip sekasi stovyklauti indėnų žemėje, -- klausiu.

--Puikiai! Skautaujam, žuvaujam, varom viena po kitos "canoe" keliones, o indėnus irgi jau suspėjome aplankyti, -- šypsosi stovyklos viršininkas.

--Ar tas pušų kvapas neužmigdo jus dieną, ne tik naktį?

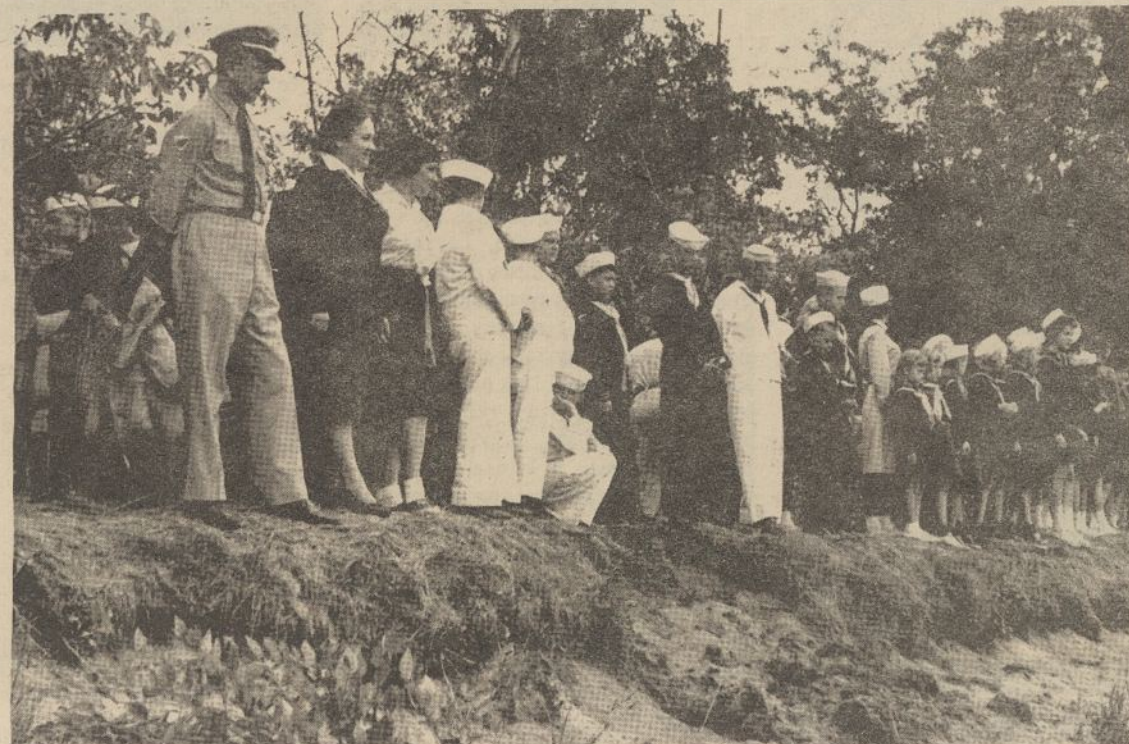
--Tas tai ne, bet mes turime nemalonesnę migdomą priežastį. Tai vaistai nuo poison-ivy, kurį čia "sukombinuoti" labai lengva.

Pasirodo, kad poison-ivy gero kai kamuoja stovyklautojus, nors tas visai negadina geros nuotaikos. Prieš jį energingą "karą" per dvi savaites vedė stovyklos komendantas ir sanitaras v.v. Audris Aglinskis, šį savaitgalį išvykęs į baidarių kelionę Minnesotoje.

Nuo stovyklos uosto ateina vandens sporto vadovas v.v. Julius

tes gyveno 44 "Juodkrantės" tunto sesės vadovaujamos stovyklos viršininkės ps. Jonės Kregždaitės, komendantės valt. J. Liškevičiūtės, programų vadovės v.v. Ramunės Kviklytės, ūdryčių vadovės valt. Jolandos Eigelytės, adjutantės vair. Dalės Eidintaitės ir ūkio vadovės valt. Rūtos Domarkaitės.

Didelį pasisekimą sesių stovykloje turėjo gamtos paroda, kurioje atskiros valtytės varžėsi išstarydamos kuo daugiau ir kuo įvairesnių augalų, gyvių, akmenų, uogų ir kitko, ko buvo galima surasti, ar sugauti stovyklos saloje. Šioje parodoje pirmą vietą laimėjo undinių valtis, vadovaujama valt. Aurelijos Ginčauskaitės.

Svečiai ir stovyklautojai stebi pasiruošimus Jūros dienai. Iš kairės: Vyr. skautininko pavaduotojas Br. Juodelis, vyr. skautininkė O. Zailskienė, Juodkrantės tunto tuntininkė A. Gasnienė ir kiti. M. Maksvyčio nuotrauka

Stovyklos metu buvo einamos laipsnių programos ir įspūdingai pravesti skaučių ir gintarių žodžiai.

Į Jūros Dieną, surengtą tėvų ir svečių lankymo savaitgalyje, atvyko didelis skaičius lankytojų bei stovyklauti negalėjusių sesių ir brolių. Sesių stovyklą aplankyti atvyko Seserijos vyriausioji skautininkė v.s. O. Zailskienė, o brolių stovyklą aplankė Brolijos vyriausio skautininko pavaduotojas S. Br. Juodelis. "Bebrungo" stovyklos trečios savaitės vadovavimui perimti atvyko ir v.v. G. Eubelis. Atvyko ir abu tuntininkai su vadijų nariais ir tėvų komiteto nariais su pirm. prof. M. Mackevičium, ir sesės kernavietės.

Jūros diena buvo pradėta laužu iš vakaro, kurį vedė j.s. A. Levanas ir v.v. R. Kviklytė. Laužo pradžioje į Tėvynę, į Baltijos Jūros krantus buvo paleistos keturios raketos kurios įvairiomis spalvomis nušvietusios nakties padangę, panėrė į upės bangas. Keli gerai paruošti pasirodymai prie laužo įrodė gerą mūsų mažųjų kūrybingumą, ir visai gerą lietuvių kalbos žinojimą.

Šeštadienį vėliavų nuleidimo metu, šeši bebrai kandidatai iškilmingai įžengė į jūrų skautų eiles, duodami jaunesniojo jūrų skauto žodį.

Sekmadienis prasidėjo bendru vėliavų pakėlimu sesių stovykloje ir pamaldomis. Papusryčiaus buvo atliekamos pagrindinės Jūros Dienos iškilnės -- vainiko nuleidimas į gelmes, pagerbiant mirusius ir žuvusius jūrinės idėjos mylėtojus. Guminis plauštas, nešantis vainiką su jo tarnyba, stovyklų viršininkus, Seserijos ir Brolijos aukštuosius pareigūnus, nuo prieplaukos pasuko į upės vidurį. Vainiko nuleidimo proga žodį tarė j.v.s. L. Knopfmilleris. Krante esantiems stovyklautojams, svečiams ir plausto įgulai atiduodant pagarbą, vainikas panėrė į upės bangas.

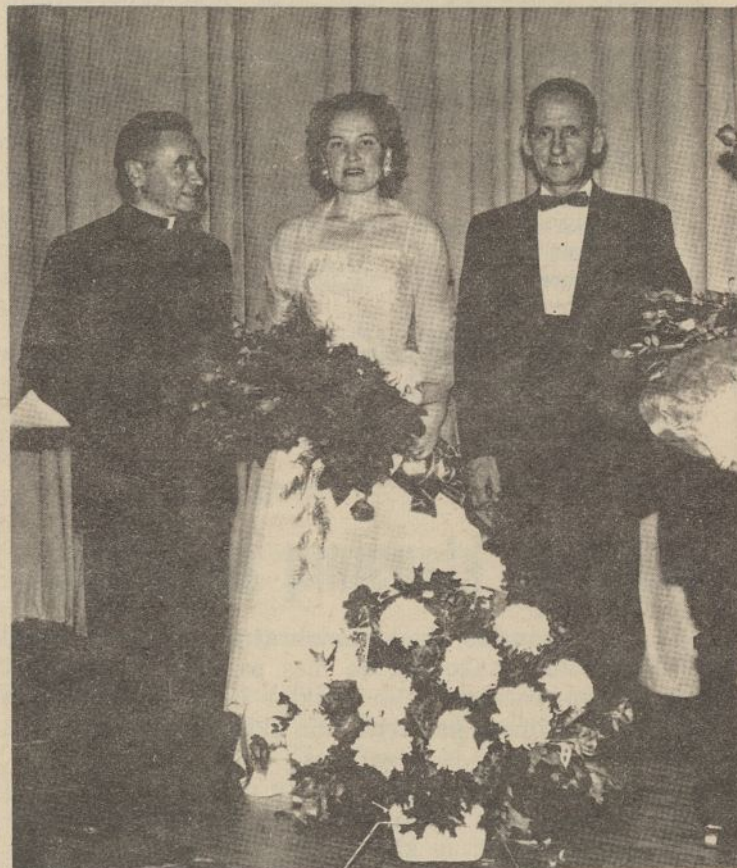
Didelį malonumą tėveliams, svečiams ir stovyklautojams suteikė Jūros Dienos proga paruoštas "Baltaragio Malūno" vaidinimas, kurį sesės ir broliai išpildė, vadovaujant Daliai Bylaitienei. Moderniškai, su suoliais įrengtas valgyklos rajonas puikiai pavadavo teatro salę ir visas vaidinimas jaunųjų aktorių buvo atliktas gerai.

Sekmadienio popietėje skirstėsi stovyklų savaitgalio svečiai ir suko automobilius Chicagos link. Gražioje Wisconsin valstybės gamtoje paliko indėnų salą ir stovyklaujanti dar vieną savaitę Chicagos jūrų skautija. Stovykloje paliko ir nuolatos brolių ir sesių stovyklavimu besirūpinąs "Baltijos Jūros" tunto tuntininkas j. ps. A. Butkevičius. Pasiliko ir kelios "Juodkrantės" jūrų skaučių tunto vadovės, stebėti ir padėti mūsų jaunimui išsilaikyti tikrajame skautybės kelyje.

Šiais metais vėl stovykloms vadovavę jaunieji vadovai parodė savo pasiruošimą užimti pavarusių vyresniųjų vietų mūsų didžiojoje skautiškoje šeimoje.

s. Br. J.

**Kas Dirvos neskaito
-- daug nustoja!**

Solistė S. Klimaitė-Pautienienė po sėkmingo rečitalio Chicagoje, rugsėjo 23 d. Iš kairės: Jaunimo Centro direktorius Tėv. Dr. J. Kubilius, S. J., solistė S. Pautienienė ir koncertui akompanavęs prof. V. Jakubėnas.

V. Noreikos nuotrauka

KITI RAŠO:

KIEK AUKOJAMA IR KAM PINIGAI EINA

"Darbininkas" atspaudė tokio pavadinimo trumpą rašinį. Kadangi jis įdomus, jį čia ir perspausdiname:

"Altas išspausdino "Amerikos Lietuvių Tarybos Suvažiavimo" 1961 apyskaitą. Joje dėmesio verti piniginiai reikalai. Nuo 1959 lapkričio 1 iki 1961 gegužės 31, vadinas, per pusantros metų, aukų surinkta 62,778.91 dol. Išleista paties Alto veiklai 28,246.43, Vliko veiklai -- 18,000.

Alto išlaidose didžiausios pozicijos yra tokios: Informacijos biuro veiklai 12,500 dol., tarnautojų algom ir raštinės reikmenim 6,644.04 dol., Alto suvažiavimam ir važiavimam į Washingtoną 5,607.77 dol., leidiniam (Biuletenis, ištraukos iš Congressional Record) 977.29 dol.

Kuria kryptimi eina žmonių nuotaikos aukoti, atsiliepi suvažiavime kalbėtojai -- Virbickas: Chicagoje minėjimas davė mažiau pinigų; Devenienė: Los Angeles kolonijoje plinta nepalankios nuotaikos Alto atžvilgiu; sudeidama taip pat mažiau aukų; Aleksis: Waterbury Vasario 16 minėjimo metu aukoja visi; nors šiais metais surinkta kiek mažiau, bet bendra nuotai-ka nėra smukusi; Paurazienė: Detroito palinkimas yra mažiau aukoti.

Tokių faktus nurodo apyskaita. Jų priežastis ieškant tektų sustoti prie

ŠYPSENOS

☆☆☆

DU GYDYTOJAI netikėtai susitiko. Jie nesimatė nuo to laiko, kai baigė universitetą. Pirmasis padarė puikią karjerą, antrasis debiutavo sunkiai.

--Bet dabar tau sekasi? Tu susidarei gerą klientūrą? -- teiraujasi pirmasis.

--O, taip. Dabar aš jau galiu leistis ir į liuksusą ir pasakyti kuriams nors klientui, kad jis sveikas.

DU DRAUGAI po atostogų susitikę kalbasi.

--Kur praleidai atostogas?

--Aš atostogavau farmoje pas vieną ūkininką, Kentucky valstybėje.

--Ar gerai davė valgyti?

--Tu neklauksi! Pirmą savaitę padvėsė kiaulė, tai valgėme aštuonias dienas kiaulieną!... Po to padvėsė veršis, tai vėl valgėme aštuonias dienas veršieną? Bet kai trečią savaitę sunkiai susirgo fermerio močiūtė... aš išvažiauvau!...

LIŪDNOS išraiškos vyras įeina į cirko direktoriaus kabinetą.

--Aš galiu išpildyti vienintelį pasulyje programos numerį. Aš išėinu į sceną, išsitraukiu revolverį ir nušiušau.

--Puiku, -- atsakė direktorius, -- Bet kas atsitiks, jei publika pareikalaus bisui?

EDIMBURGE, Skotijoje, vienas gydytojas išgydė mikčiojantį. Vieną dieną mikčiojantis skotas, atėjo pas gydytoją.

--Aš... aš... ne... nega... negaliu ka... kal... bėti...

--O, jūs mikčiojate? Tai lengva išgydyti. Grįžę namo paskambinkite į Buenos Aires mano kolegai dr. Smith ir jam pasakykite: Aš nebemikčioju, aš galiu kalbėti! Tą kartokite per telefoną vieną valandą.

--Ir... ir... aššš... pa... pasveikkk... siu?

--Taip, atsakė gydytojas.

--Tą dieną, kai gausite telefono sąskaitą!...

NOTICE!

Tappymo įnašai, gauti iki SPALIO 10 d., ir palikti ketvirčiui, gauna procentą nuo SPALIO 1 d.

Society NATIONAL BANK

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Marija Varnienė

Z. KATILIŠKIENĖ

Prieš 75 metus, Bakaičių, dvare, Birkalnio vals. Raseinių apskrityje, gimė Marija Kuraitytė -- Varnienė, kurios visas ligšiolinis gyvenimas buvo ir tebėra paskirtas pedagogikai. Sakytume, čia nieko nepaprasto, tai kiekvieno, atsidavusio savo pasirinktam darbui, kelias. Tačiau Marijos Varnienės kelias ypatingas tuo, kad ji visuomet jame stovėdavo, kaip pionierė, ir sunkiai kovojo už savo pasirinktą tikslą. Niekad ji neatėjo į jau iškultivuotą lauką, kurį tebtų reikėti prižiūrėti. Dirvonuojąs plotas buvo prieš ją, ir jame reikėjo kovoti su visų rūšių piktžolėmis, ir tik mažais rėžiais tebuvo galima pasiekti norimo derliaus. Pradžia tokio darbo buvo, kai Marija Varnienė, būdama gimnazistė, grįžusi iš Petrapilio vasaros atostogoms, surinkdavo aplinkkėje esančius vaikus ir pauglius, ir mokydavo juos lietuviškai skaityti ir rašyti.

Šis jos pirmasis pedagoginis darbas daugelį kartų buvo "pašvaivintas" rusiškųjų žandarų kratomis. Tačiau šitai jos neatbaidė. Priešingai, jinau su dalimi savo mokinių palaikė gyvą susirašinėjamą gyvendama Petrapilyje, tuo būdu suteikdama jiems galimybę, kiek galint daugiau pralavinti jų lietuvių kalbą raštu. Neabejotinai didelė atrama jai buvo jos tėvas, kuris ne tik pritarė, bet ir skatino šiam darbui.

Baigusi gimnaziją, ir negalėdama patekti į medicinos fakultetą, dėl per jauno amžiaus, ji lankė ir baigė genekologijos institutą, o kiek vėliau dvimečius gimnastikos ir pedagoginių žaidimų kursus.

Tuo metu gimnazijose tik ką buvo pradėtas įvesti fizinio lavinimosi pamokos. Ir taip Marija Varnienė buvo viena iš pirmųjų mokytojų, o aplinka, kurioje jai teko dirbti, nebuvo labai maloni. Didesnė dalis mokytojų šias pamokas laikė nereikalingomis, ar net laiko gaišimu. Todėl Marija Varnienė, kaip dėsytotoja tokių "nerimtų dalykų", pradžioje į mokytojų posėdžius nebuvo kviečiama. Tačiau vos pusmečiui praslinkus, jie negalėjo nepastebėti žymų pasikeitimų vaikuose. Jie pasidarė drausmingesni ir kur kas atidesni pamokų metu. Ir taip Marija Varnienė ne tik, kad buvo kviečiama į posėdžius, bet jos nuomonei bei pastaboms priimamos su ypatingu dėmesiu.

Šalia savo tiesioginio darbo ji nepailestamai domėjosi kiekvienu metodu, lietuvių priešmokyklinį vaiko auklėjimą, o popiečiais lankė Liaudies Universiteto pedagoginį skyrį. Praktinį darbą atliko priešmokyklinio amžiaus vaikų klube. Čia darbas buvo bandomojo pobūdžio: suskirstant vaikus į kelias grupes, ir leidžiant kiekvienai grupei veikti skirtingu pagrindu. Kaip pati Marija Varnienė išsireiškia: "tai buvo praktinis kelias, vedąs į Montessori metodą -- stebėjimas vaiko plėtos įvairiose jo darbo sąlygose".

Nuo 1917 metų ji dirbo Voroneže su lietuvių pabėgėlių vaikais. Ir 1918 m. pirmuoju ešalonu grįžo į Vilnių. Nuo čia jos visą ligšiolinį darbą būtų galima padalinti į dvi, jeigu ir nelygias dalis. Darbą savame krašte ir išeivijoje.

NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

"Su jūsu (rusų) vaikais aš mokausi, su saviškiais dirbsiu."

M. Varnienės mokiniai, eję karo invalidų sargybą prie Karo muziejaus.

Šituos žodžius Marija Varnienė pasakė vieno pasikalbėjimo metu rusų mokytojai. Dabar, pasižiūrėjus atgal, atrodo, kad šis jos troškimas, su grįžimu į Nepriklausomą Lietuvą, turėjo išsipildyti. Jau vien dėl to, kad žmonių, taip kruopščiai pasiruošusių šiam darbui, labai nedaug tebuvo. O ypač, kiek tai liečia priešmokyklinį vaiko auklėjimą. Tačiau, pasirodo, buvo visai priešingai. Marijos Varnienės atmintyje pirmasis nepriklausomybės dešimtmetis įsirėžė, kaip ypatingai sunkus ir pareikalavęs baisaus kietumo, bekovojoant už tai, kas atrodo turėjo būti savime suprantama. Kaip jinau jautėsi nesunku įsivaizduoti, kada jos visos sukauptos žinios ir metai išnešiotas entuziazmas, atsimušė į neįtikėtiną kai kurių žmonių ignoraciją. Bet charakteringa, ji nieko nekaltino ir niekam neįtautė kartėlio, nes tai jai dar aiškiau parodė jos darbo reikalingumą ir atsakomybę prieš būsimąją kartą.

Grįžusi į Vilnių Marija Varnienė tuoj pradėjo dėsytį Vytauto Didžiojo gimnazijoje. Lenkams užgrobęs Vilniaus kraštą, ji apsigyveno Kaune ir tuoju įsi-

letą kity, susipažinusių bei prietariančių šiam metodui, įsteigta Montessori Draugija. Steigėjų tarpe buvo V. Lozoraitienė, dail. Adomas Varnas ir prof. St. Šalkauskas.

Laikui slenkant, šalia Montessori darželio įsteigiama ir tuo pačiu metodu vedama 4 skyrių pradžios mokykla. Bet karas viską sutrugdė. Reikėjo pasitraukti iš savo krašto. Ten liko viskas: darbo bei mokslo priemonės, kurios pačios Marijos Montessori teigimu, buvo padarytos tokiu tikslumu, apie kurį ji visuomet svajojusi. Likę visos archyvas, liudijąs šio darbo pradžią ir tolimesnę eigą. Likę ir visi mokinių darbai.

VOKIETIJOJE

Karui pasibaigus, kada lietuvių pradėjo rinktis į stovyklas ir pamažu organizuodamiesi steigti pradžios mokyklas, kai kur net ir gimnazijas, Marija Varnienė matė, kaip neatidėliotinai aktualu yra priešmokykliniam vaikui, nors kelias valandas dienoje, turėti ramią, vienodą ir darbingą užuovėją, taip būtiną jo vystymuisi. Tada, ka-

Marija Varnienė, atsidurusi tremty, nenuleido rankų ir tuoj ėmėsi organizuoti priešmokyklinio amžiaus vaikų darželį. Nuotraukoje M. Varnienė 1946 m. Ravensburge tarp mokinių.

B. Gaidžiūno nuotrauka

Apeigos prie šio paminklo buvo atliktos pačių vaikų. Neabejotinai, jiems toks šventės perdavimas paliko gilesnį ir tikresnį įspūdį, negu būtų palikęs vien tik pasakojimas.

siektė, tik troškimas liko tas pat: dirbti su vaikais ir jais padėti. Tuo labiau, kai jinau pamatė, kad perteklio ir patogumų paženklintas gyvenimas ne kiek nemažiau pavojingas vaiko vystymuisi, už aną skurdą pokario Vokietijoje. Gal tik vaikai lengviau "nuraminami", jų dvasinį alkį užkamšant nesuskaitomom medžiaginėm gėrybėm. Iš kurių, neabejotinai pati patogiausia priemonė yra televizija.

Taip Marija Varnienė, talkininkaujant Dornai Petrutytei, pradėjo skaityti paskaitas savo namuose, ir praveisti platesnius pasikalbėjimus su tėvais, visais jiems rūpimais vaikų auklėjimo klausimais. Buvo įsteigta Montessori Draugija, nupirktos mokslo bei auklėjimo priemonės už Tautinės Sąjungos paukotas lėšas, ir pagaliau įsteigtas Vaikų židinėlis.

Chicagoje veikiančiam Vaikų židinyje, mes ir randame Mariją Varnienę, sutikusią savo 75-tuosius gyvenimo metus, būrielyje mažųjų lietuvių. Taip, kaip kadaise Bakaičių dvare, kai ji savo kaimynų vaikus mokė lietuviško žodžio ir rašto. Tik dabar ji dar padeda išsivystyti ir jų asmenybei.

Sukakties proga palinkėti Marijai Varnienei, kad ji ir toliau paliktų tokia tvirta ir nepalenkiama savo pedagoginiame ir tautiškaime darbe, būtų gal ne visai tikslu, nes tie kurie ją pažįsta, gerai žino, kad ji niekad nebuvo lengvai įtikinama, lygiai kaip nelengvai ji savo įsitikinimais atsakė. Pro visokius epizodus, jos kelyje atsitiktinai pasipainiojusius ji praeina tiesi, tik dar labiau pasiryžusi ir atsidavusi savo darbui.

Tai gal tik tiek: kad ji ilgai dar, ilgai pasiliktų mūsų tarpe.

MUZIKOS GARSŲ KALBA FILME PARIS BLUES

Kiekvienas kūrinys ar interpretacija, gamtos vaizdas ar žmogaus elgesys, pergyvenama individualiai. Ir šis filmas, pilnas džiazo muzikos, kontroversinių veikėjų, menininkų ir kasdienių žmonių, gali vienus žavėti, kitiems visiškai nepatikti.

Kas yratame "Paris Blues"? Tai Paryžiaus vaizdai ir gyvenimas, naktinis menininkų darbas bei jų džiaugsmas, menininkų siekimai ir ilgesys, muzikų meilė, jų silpnybės, jų stiprumas, jų filosofija, jų gyvenimo srovė.

--Yra du gyvenimai: dienos ir nakties gyvenimas. Jie labai skirtingi. Mūsų šis yra nakties gyvenimas -- sako juodukas muzikas, amerikietis, puikiai besijaučiąs Prancūzijos sostinėje.

Žmogui, nemėgstančiam džiazo muzikos, šis filmas gali nepatikti. Nes pora valandų, kaip senesnis europietis pasakytų, praeina "dideliame džazo triukšme, kuris net ausį plėšia". Bet kas drįstų tvirtinti, kad džazo muzika nėra muzika? Kad tuose garsuose nėra žmogiškos kalbos įsijaustos, kalbančios iš širdies į širdį?

Gražus yra filmo vidury momentas, kai garsus amerikiečių džazistas, negras, lankosi Paryžiaus muzikų klube ir kai jis

groja solo į kiekvieną savo gerą pažįstamą atskirai ir į visus į sutikusius, juo sužavėtus, bendrai. Jo pučiamasis instrumentas yra, tarytum, lūpos, kurios išsako pūtoje pasiilgimą, jo pasisveikinimą, jo linksnų pokštą... Ar čia reikia žodžių? Ne, žodžių nereikia. Čia kalba garsai. Ir to negro draugai jam kiekvienas atsako irgi solo, kiekvienas savo instrumentu, kiekvienas savaip. Čia skamba ilgesys ir audringi jausmai, ironija ir gyvenimo skausmas, meilės virpėjimai, nusivylimas ir, gal būt, mirties nuojauta.

Visi tie jausmai bendri žmogui, nors kiekvieno skirtingai išgyvenami. Ir užtat šita muzikos garsų pynė net pašaliečių klausytojų priimama su entuziazmu, su pritarimu. Čia vienas šaukia, kitas ploja, trečias susimąstęs žiūri į tolį -- kiekvienas išgyvena.

Žinoma, tokia komunikacija pasiekama tik per tikrą meno kūrinį, išimtą iš žmogaus širdies, o ne atsitiktinai išgaunant garsus, vistik, iš pianino, gitaros, smuiko, trombono, fleitos ar net džazinių lėkščių bei būbno.

Be tikros menininkų kalbos yra šiame filme ir tendencijų, kurios

siurkščiai įsirėžia šiaip darniame muzikų manifeste. Pavyzdžiui, toks juoduko ir juodukės pokalbis:

--Rasė? Kas yra rasė? Paryžiuje aš -- tik muzikas, o ne negras muzikas.

--Grįžk namo (į Ameriką) ir dirbk ten, kur tu priklausai, -- sako jam mylimoji.

--Ten aš vėl būsiu juodukas. Ne, aš nebeoriu namo. Aš jau užmiršau namus ir nebeoriu jų prisiminti. Paryžiuje aš jaučiuosi gerai, kaip namie, geriau, negu namie.

Tai citatos minčių, ne žodžių. Toliau juoduko muziko mylimoji išvedžioja, kad pasaulis pamažu supras ir nebeskirs rasių, neberūšuos žmonių pagal jų spalvas.

Juodukai bent parodomi gerbią meilę. Baltiesiems šiame filme meilė -- tik epizodas, patogumas, kaip geri pietūs ar minkšta lova poilsui. Tik viena Lillian (Joanne Woodward), mokytoja, įsimyli muziko sielą, kai susižavi jo kompozicija. Bet ji per greit ir per laisvai tą savo meilę jam pareiškia. Pirmas susitikimas, pirmas vakaras, ir jau jo meilūžė. Dvylikos dienų mokytoja Paryžiuje dieny į ją kompozitoriaus Ram Bowen (Paul Newman) patogumu, jo lepinioja ir maldautoja jo meilės. Ar jis myli tą naivia mokytoją tikrai, ar tik skina naują žiedą savo įkvėpimui, savo "mėlynų nuotaikų" išblaivymui? Paprastai, jam naujos moterys, jo paties žodžiais, tik dviems dienoms. Viena tik muzikinio klubo vedėja jam yra beveik nuolatinis patogumas ir išsiblaškimų po sunkių, įtemptų pergyvenimų komponuojant muziką džazu.

Po dvylikos dienų mokytoja grįžta į Ameriką, pas savo du vaikučius ir į savo klasę, palikdama pamiltą muziką šaltą, nepajudinamą, tariamai atsidavusį tik muzikinei kūrybai ir niekam kitam. O gal tai ir yra tikroji meilė? Meilė savo kūrybai ir savo darbui. Mergaitė sugrįš svajonėse. Ir jeigu ji buvo tikrai pamilta, atsilieps jos veidas ir jos siela jo dideliuose kūrinuose.

Šiame filme vaidina vienas geriausių juodukų aktorių -- Sidney Poitier.

Alė Rūta

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę
PAULINA MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

Iš Lituanicos ir ukrainiečių Wings futbolo rungtynių Chicagoje. Kairėje pirmas A. Malinauskas, trečias H. Gavėnia, Centre matomas J. Kaunas, ukrainiečio vėrimas iš "klumpių". Antras iš dešinės Lituanicos komandos kapitonas H. Jenigas, 90 minučių kova baloje baigėsi lygiomis. Pasekmė 2:2. A. Plenio nuotrauka

BOSTON

Prof. Z. Ivinskis kultūros klube

Internacionalinio Instituto patalpose, rugsėjo 23 d. vakare, įvyko pirmasis šio sezono L. B. Kultūros klubo susirinkimas. Naujasis klubo pirmininkas yra Dr. Bronius B a š k y s. Pagal nusistovėjusią tradiciją, jis ir buvo susirinkimo vadovas, dailiai ir sklandžiai savo darbą atlikęs.

Susirinkimo kalbėtojas buvo prof. dr. Zenonas I v i n s k i s, atvykęs iš Romos Amerikon į Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavimą. Bostone jis

kalbėjo apie naujuosius Lietuvos istorijos šaltinius, daugiausia pasirodžiusius antrojo pokario metu. Prof. Z. Ivinskis suminėjo visą eilę leidinių ir naujų požiūrių į vieną ir kitą Lietuvos istorijos laikotarpį ar istorinę figūrą. Kalbėjo apie archyvus, kuriuose jis pats dirbo ir dirba, kuriuose galima atrasti nemažą įdomios ir vertingos medžiagos apie Lietuvos praeitį.

Jo paskaita buvo tikrai įdomi, turininga ir gražiai klausytojams patiekta. Prof. Z. Ivinskis pastebėjo, kad archyvai mūsų istorikams atviri, nauji leidiniai nesunkiai įsigijami, tik...

maža tėra dirbančių ir mažai Lietuvos istorija besidominti. Kai Lietuvoj okupantai Lietuvos istoriją be atidairios falsifikuoja, Vakaruose esą lietuviai savo darbais galėtų sudaryti atsvara. Iš tikro, pats metas skubėti ir sudaryti pastovią ir tvirtą mokslinio darbo bazę mūsų istorikams.

Kultūros klubo susirinkime dalyvavo apie šimtas Bostono lietuvių. Paskaitos įspūdišiais pasidalinta prie tradicinio kavos puodelio.

St.

MIRĖ KAPELMEISTERIS FLORIJONAS VALEIKA

Rugsėjo 21 dieną, 4 val. ryto, Christian Welfare ligoninėje, East St. Louis Ill., mirė buvęs Lietuvos kariuomenės kapelmeisteris Florijonas Valeika.

Velionis buvo gimęs 1883 metais gegužės 13 d. Gerviečiuose, Vilniaus krašte. 1907 metais baigė Petrapilio konservatoriją ir buvo priimtas orkestrantu į Rusijos karo laivyną. Laivyno vizitų metu yra koncertavęs Turkijoje, Italijoje, Tunise, Ispanijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Argentinoje ir eilėje kraštų tolimuose rytuose. Pagal velionies pasakojimus, tekę groti dainuojant Enrico Caruso ir F. Šaliapinui.

Išgalingi Rusijoje komunistams jis pasitraukė į Estiją, o iš ten grįžo Lietuvon.

Iki 1940 metų, t.y. iki bolševikų antplūdžio, tarnavo Lietuvos kariuomenėje (ilgiausiai 5 P.P) vadovaudamas pulko orkestrui.

Artėjant antram bolševikų antplūdžiui 1944 metais jis su šeima paitraukė Vokietijon ir gyveno Augsburgėje. Į JAV atvyko 1951 metais.

A. a. F. Valeika yra parašęs pramoginės muzikos kūrinių. Muzikologas prof. J. Žilėvičius, F. Valeiką, kaip lietuviškų maršų autorių, stato J. Gudavičiaus, Gukausko, Visockio, Gailevičiaus, Lechavičiaus ir Br. Jonušo tarpe (L. E. XVIII tomas, 410 psl.).

Velionis buvo gana populiarius žmogus. Kas tik jo nepažinojo Kaune, su aplodismentais jį sutikdavo ir išlydėdavo Birštono ir Palangos pramogautojai, kai vasaros metu jis su orkestru atvykdavo jų linksmini. O ką jau bekalbėti apie A. Panemunės

gyventojus, kurie anais, nepriklausomybės laikais, gausiai sekmadieniais rinkosi į A. Panemunės bažnyčią, kai Šv. Mišių metu F. Valeikos vadovaujamas 5 pulko orkestras išpildydavo "Piligrimų giesmę" iš "Tranhauserio" (R. Wagner) ir kitus pasaulinio garso kūrinius. Čia, East St. Louis, a.a. F. Valeika, kol galėjo, visada atsilankydavo į lietuvių parengimus, visada atiduodavo savo kuklią, bet nuoširdžią duklę lietuvių bendruomenei ir kitiems labdarėms tikslams, kartais pagrodavo fleita, ypač senosios kartos lietuvių subvirmuose. Su visais buvo malonus ir taktiškas. A. a. Florijonas jau porą metų niekur viešai nebesirodė -- jis silpo palaipsniui.

Mirčiai jį paruošė ir visas

laidotuvių apeigas atliko East St. Louis lietuvių parapijos klebonas kun. dr. A. Deksnys. Didelei žmonių miniai dalyvaujant palaidotas Mt. Carmel kapinėse. Prie kapo jautrią atsisveikinimo kalbą pasakė A. L. B. E. St. Louis skyriaus pirmininkas Z. Grybinas.

Velionies šeima (nesveikuojanti žmona ir 2 mokyklinio amžiaus vaikai) liko gana liūdnąje ekonominėje būklėje. Ona Valeikienė gyvena 1215 N. 15th St., East St. Louis, Ill. East St. Louis lietuvių jau ištiesė jai pagalbos ranką.

Florijono jau nebėra. Jį kankinęs ilgesys grįžti į gimtąjį kraštą -- į Lietuvą, kur jo tėvų ir artimųjų kapai, jau nebeišsipildė. Jį -- tremtinį prigludė svetima žemė.

R. J. Gintautas

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

LIETUVISKI SORI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪSIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti.....

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:.....

Name

No. Street City State

P. J. KERSIS

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 — Peninsula.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandenių ir pečių šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

MES DUODAM EAGLE STAMPS

the **MAY** co's

DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE

NOW
3

EAGLE STAMPS VISADA PADĖDINA SUTAUPAS

BASEMENT stores

CEDAR CENTER — RIDGE AND RIDGEWOOD DRIVE

12 PĖDŲ ILGIO KORIDORIŲ ir LAIPTŲ

KILIMAI

Su minkštos gumos apačia
Guma - nereikia jokio pamušalo

12 PĖDŲ
(27"x144")

4.87
VIENAS

KITI DYDŽIAI

6' (27x72")	2.87	12' (27x144")	4.87
8' (27x96")	3.87	15' (27x180")	7.87
9' (27x108")	4.47	21' (27x252")	10.87
24' (27x288")	12.87		

Tankiai suaušti viscose rayon siūlai... visai nesivelia... su minkštos gumos apačia! Gražių įvairiaspalvių kombinacijų, kurios ilgiau lieka gražios ir švarios. Pasirinkite iš žalių, maišytų, šokoladinių, smėlinių ar dryžuotų spalvų.

Paštu ir telefonu užsakymai priimami...
Šaukite CHerry 1-3070.

Basement Rug Department
The May Company, All 3 Stores

STATEMENT

STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, JULY 2, 1946 AND JUNE 11, 1960 (74 STAT. 208) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION OF DIRVA, published Three times a Week: Monday, Wednesday and Friday, except for Holidays at Cleveland, Ohio, for October 1, 1961.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor and business manager are: Publisher: The American Lithuanian Press & Radio Ass'n, "VILTIS", Inc. (Not for profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio; Editor: Balys Gaidzunas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio; Managing editor: Jonas P. Palukaitis, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio; Business Manager: Balys Gaidzunas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio.

2. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given) The American Lithuanian Press & Radio Ass'n, "VILTIS", Inc. (Not for profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio; Board of trustees: Dr. Vl. Ramanauskas — 18310 Marcella Rd., Cleveland 19, Ohio; J. Ciberkis — 12710 Corning Ave., Cleveland 8, Ohio; A. Mackevičius — 12707 Bartfield Ave., Cleveland 8, Ohio; B. Veitas — 1224 Shadycrest, Pittsburgh, Pa.; V. Rastenis — P. O. Box 1247, Woodhaven 21, N. Y.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: none.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statement in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: (This information is required by the act of June 11, 1960 to be included in all statements regardless of frequency of issue) 5875.

Balys GAIDZUNAS
Editor and Business Manager
Sworn to and subscribed before me this 2 day of October, 1961.

(SEAL)

Joseph P. Mullen
Notary Public
My Commission expires 18 Feb. 1962

KAD GREITAI NEPASENTUM - JUDĖK

Žmogui senstant jo judrumas ir pajėgumas mažėja. Tai nuolatinis faktas, kurį matome kasdieną. Vaikas vis bėga ir juda, anot to posakio, kaip gyvasis sidabras. Paauglys žvalus ir vis skuba, išlieti savo perpildytą energiją. Jis ištvermingas ir lyg be nuovargio. Subrendęs ir amžiumi įpusėjęs jau rodo sulėtėjimo ženklus, nes jam prireikia jau dažnesnio poilsio, ramumo valanda darosi miela ir reikalinga. O sulaukęs senatvės, kaip mes ją besuprastume ir vertintume, jau dažnai reikalingas lazdūke pasiremti. Kėdė ir lova tokiu kiam pasidaro artimi ir jauneberskiriami draugai. Jis dažniausia gyvena tik praeities prisiminimais, kuriuose randa dar kiek pasitenkinimo. Tai sužadina kibirkštėlę gyventi ir net kurti. Ateičiai svajonių mažai, o darbams stipresnį ryžtį sunku besukaupiti, nes energijos veržlusis šaltinis jau išsekęs.

Šitokią padėtį vadiname senatvę, kurios pagrindą sudaro fiziologiniai ir anatominiai pakitimai. Nuo to viso reiškinio nėra vienas nėra laisvas ir negali tikėtis išimties, jei ir pakankamai ilgai gyvena. Tačiau tie tariaimi senatvės reiškiniai ne visus vienodu laiku veikia. Vienus

Dr. STEPONAS BIEŽIS

senatvės reiškiniai užtinka, palyginti, dar pojauniam amžiuje, o kitus neveikia ir po ilgų metų. Taigi ir kyla klausimas, kuriuos laikyti senais: ar pagal kalendorinių metų skaičių ar pagal sveikatos pajėgumą?

Ar vieną ar kitą imsimė, tačiau ir į metų skaičių negalima ranka numoti. Jie kiekvienam daro savo įtaką, kuri vienus paveikia gana anksti, o kitus, lyg privilegijuotus, daug vėliau.

Šitokiai tariaimai nelygybei esama tikro pagrindo, mokslininkai tai tiria ir jau gali tvirtinti, kad daugelis chroniškų ligų, pvz. reumatizmas, arterijų sukitėjimas (sklerozė), pakilęs kraujospaudimas, inkstų ir kitų organų negalavimai, mutikimas, prastas maistas, stoka atitinkamo poilsio ir kiti panašūs reiškiniai veda į ankstyvą senėjimą. Čia tikras kaltininkas yra ne tik išgyventieji metai, kiek nesveikumas, kurie dažnai pastoviai krikdo normalius fiziologinius veiksmus, nebepajėgiant tiksliai atlikti savo paskirties. Šitokiose, prigimčiai nenormaliose sąlygose, greitėja jų

išsidėvėjimas, lyg vyktų važiavimas neteptaiais ratais. O tai tikrai greitina senėjimą.

Tačiau šitokia senatvė prieštarauja kalendoriniam laikui, nes pagal kalendorinius metus, šitokie asmenys laikytini dar jaunais, arba bent ne seniais.

Prisiminkime ir priešingą atvejį, būtent, kada tie patys žmonės gyvena nekludomi sendinančių ligų, tai jų fiziologiniai veiksmai vyksta normaliai, ankstyvą sendinančių pakitėjimų nevyksta ir tuo senatvės ženklams nėra progos pasireikšti. Vadinasi, žmogus nesusentęs dar būdamas, pagal kalendorinius metus, jaunas. O kad tai nevyktų, kiekvienas privalo rūpintis savo sveikatos geru išlaikymu, dėti visas pastangas išvengti ligų, o susirgimo atveju pasirūpinti gera medicinos pagalba.

Daugelis žmonių nejučiomis patys avel susendina dviem atvejais: psichiniai ir fiziniai. Psichinį senėjimą dažnai patys atsikviečia. Pavyzdžiui, pagyvenęs žmogus, neretai sukrėstas kokios nepalankios staigmenos, arba šiaip jau gyvenęs neįdomiai pilką gyvenimą, ir dar papildytą vienokiais ar kitokiais, nors ir nedidelės reikšmės nusivylimais, ima galvoti apie paties gyvenimo blankumą, jo nevertingumą. Ir tokiu galvosena esant telieka viena išvada: gyvenimas bevertis ir jis nieko negali duoti.

Toks žmogus, persiėmęs šitokiu beviltiškumu, nors ir pajėgia atlikti rutinos dienos darbus, tačiau rytojais jo nežadina. Ir šitoks psichinis nusiteikimas, nors nesiekia kraštutinybės, bet ilgai trukdo fiziologinius organų normalius veiksmus. O pagaliau visa tai veda į senėjimo reiškinį.

Daug tiesos yra žinomam posakyje, kad kol žmogus turi naujų idėjų, tol jis jaunas. Tos naujos idėjos, kokios jos bebūtų, palaiko žmogaus gyvą ir veiklų galvą. O tai stiprina fiziologinius veiksmus, palaikančius jaunystės bruožus. Pakili dvasia, optimistiškas nusiteikimas yra stipri jėga prieš senėjimą, tarsi tas legendarinis jaunystės šaltinis.

Stiprios sveikatos išlaikymui žmogaus prigimtis reikalauja kasdieninio fizinio judesio, kuris privalo atitikti jo amžiui ir sveikatai. Žmonės dirbą fizinius darbus, gauna pakankamai tokių judesių arba makštos. Jiems problemų nesukelia, nebent būtų per stiprus įsitempimas, kuris irgi dažniausia; sveikatos nežaloja kai užtektinai turima poilsio. Vidutinio rankų darbo darbininko sąlygos kaip tik padeda ilgiausiai išlaikyti normalius fiziologinius veiksmus. Ir tai užtikrina senėjimo nutildinimą, jei visas gyvenimas būna tvarkingas.

Vadinami baltakalniariai darbininkai ir dauguma profesionalų reikalingi specialaus fizinio darbo. Mat, jų raštinės protinis darbas, dažnai sėdint, visą kūną stingdo. Daugelis tokių žmonių, neturintys kasdieninės fizinės mankštos, bendras sveikatingumas dažnai esti žemas, atsparumas menkas ir senatvės pakitėjimas neretai įvyksta prieš laiką. Kitais žodžiais sakant, stoka atitinkamos kasdieninės mankštos veda į ankstyvą senėjimą.

Šios grupės žmonėms bendras receptas būtų: kasdien, bent po keletą minučių susirasti kokį darbą, reikalaujantį vidutinio fizinio judesio. O jei ko kito nesurandama, tai kasdieną mylią ar kitą sparčiai pavaišioti. Ir tai turi būti vykdoma kasdien, bet ne kartą ar du kartus savaitę.

Tokia kasdieninė mankšta padeda išlaikyti žmogaus organizmo veiksmus geroje būklėje, kelia atsparumą prieš ligas ir tildina fizinį ankstyvą sugniužimą. Šitokios kasdieninės mankštos ypatingai reikalingi pensininkai, kurie apleidę visą savo gyvenimą dirbtus fizinius darbus, staigiai ir dažniausia nepaaušta, nebenturi ko nusitverti. Šitoki staigi permaina daugelį jų pritrenkia psichiniai ir nemažiau sukrečia fiziniai. Daugelis šitokių pensininkų iš nuobodumo ir neturėjimo ko veikti, likusį savo gyvenimo dalį praleidžia kėdėje sėdėdami ir snūduriuodami. O tai tik skubina žmogaus organizmo visišką sugniužimą, vedant į greitą gyvenimo užbaigimą.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Arch. Dr. S. Kudokas**, virš 10 metų su šeima išgyveno Clevelande. Prieš pusantų metų Sofija Kudokienė su sūnum Jurgiu persikėlė į West Sacramento, Calif., kur pirkė didelį motelį. Arch. S. Kudokas, dėl pradėtų statybų Clevelande pasiliko iki šių metų rudens. Dabar, užbaigęs tvarkyti bėgamuosius reikalus, iš Clevelando pasieks išsikėlė ir S. Kudokas.

Išsikeliant iš Clevelando buvo užsukęs į Dirvą atsišveikinti. Pasidžiaugė dabartiniu Dirvos turiniu bei išvaizda ir jos reikalams paliko \$10.00 auką. Pagal architekto S. Kudoko projektus pastatyta Naujosios parapijos bažnyčia ir kiti jos pastatai Clevelande, pora bažnyčių Chicagoje ir kt.

• **Jonės Kvietytės, G. Donnell ir Vitalio Žukausko koncertas** įvyksta spalio 7 d. Slovėnų auditorijoje, 7 val. vak. Šie menininkai patieks įdomią programą. Neolituano orkestras gros šokėjams. Šeiminingė paruoš turtingą bufetą.

Bilietus prašoma įsigyti Lietuvių prekybos namuose.

TIK TRIS DIENAS!

'KRYŽIUOČIAI'

SPALIO 5, 6 IR 7 D.

Spalvotas filmas pagal H. Sienkevičiaus romaną

• Pamatysite daug istorinių vaizdų iš KRYŽIUOČIŲ kovų prieš Lenkiją, Lietuvą ir kitus kraštus.

• Pamatysite daug romantikos ir meilės.

• Pamatysit istorines kautynes ties Žalgiriu!

Spektakliai spalio 5 ir 6 d. nuo 6 iki 9 val. vak. Spalio 7 d. nuo 3 iki 6 val. ir nuo 6 iki 9 val. vak.

Olympia Theatre

E. 55 and BROADWAY CLEVELAND, OHIO

Dirvoje ar pas koncerto rengėjus: S. Laniauską, 1000 Dillewood Road, telef. IV 6-2152, V. Palūną, 1915 Reyburn Road, telef. KE 1-9648 ir V. Rociūną, 1892 Lampson Rd. Bilietų kainos nuo 3 dol. iki 1.50 dol.

Šis koncertas rengiamas stovyklos Dainava naudai. Į garbės rėmėjų ir rėmėjų eiles, šio koncerto proga, jau įsijungė per 90 asmenų. Rengia Dainavos stovyklos globos komitetas Clevelande.

• **Giminėms, artimiesiems ir pažįstamiems pranešama**, kad pamaldos už a. a. Oną Garmienę bus laikomos Naujosios parapijos bažnyčioje spalio 7 d., šeštadienį, 7:30 val. ryto.

• **Pasklidus žinioms ir gandams, kad daug tūkstančių siuntinių, pasiųstų į Lietuvą, grįžta atgal ir daugeliui siuntėjų teiraujantis apie savo pasiųstus siuntinius**, Lietuvių Prekybos Namų (6905 Superior Ave.) vadovybė pasiteiravo atitinkamose vietose ir tuo reikalu turi štai ką pranešti: Siuntėjai, pasiuntę siuntinius per Lietuvių Prekybos Namus jokių nemalonumų neturės, nes L. P. Namai yra sąžiningų žmonių rankose ir per juos siunčiamieji siuntiniai laiku ir tvarkingai pasiekia adresatą.

Parduodama delikatesų krautuvė

Nebrangi kaina. Gera apyvarta. Turi parduoti, nes išeina pensijon. Teirautis: 6510 Superior Ave., tel. 361-6739. (119)

2-jų šeimų namas

Į pietus nuo Euclid Ave. Colonial Hts. (Lampson Rd.). Po 5 kambarius kiekvienam bute ir 3 kambariai ant 3-čio aukšto. Nauji gazo pečiai, 2 automobilių garažas. Namas visai gerame stovyje. Prašo \$23,500.

J. ŠIRVAITIS

Wm. T. Byrne Real Estate

1535 Hayden Ave.

MU 1-6100 — Office;

KE 1-4080 — Home

(116)

3 šeimų East Cleveland

į rytus nuo Noble Rd. ir į pietus nuo Euclid Ave. Po 6 kambarius dviejuose butuose ir trečiame 4 kambariai ir vonia, 4 garažai. Namas labai gerame stovyje ir gražioje apylinkėje. Mėnesinės pajamos \$300. Galima pirkti žemiau banko įkainavimo. Skubiai parduodama, dėl savininko išvykimo iš Clevelando.

2 šeimų po 5 kambarius

Colonial Heights apylinkėje — \$23,500.

Apžiūrėkite ir duokite pasiūlymą.

Dona Cipkus — GL 1-4835

WM. T. BYRNE — Realtor

1535 Hayden Ave.

MU 1-6100

• **Išnuomojamas kambarys šeimoje**. Pageidaujama moteris. Arti autobuso. Teirautis: UT 1-9359. (115)

• **Ieškoma moteris namų darbui**, rytinė miesto daly, pusė savaitės. Šaukti teler. SK 2-3099. (115)

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

DEPOSITS MADE BY OCTOBER 20th EARN INTEREST FROM OCTOBER 1st

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd. Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

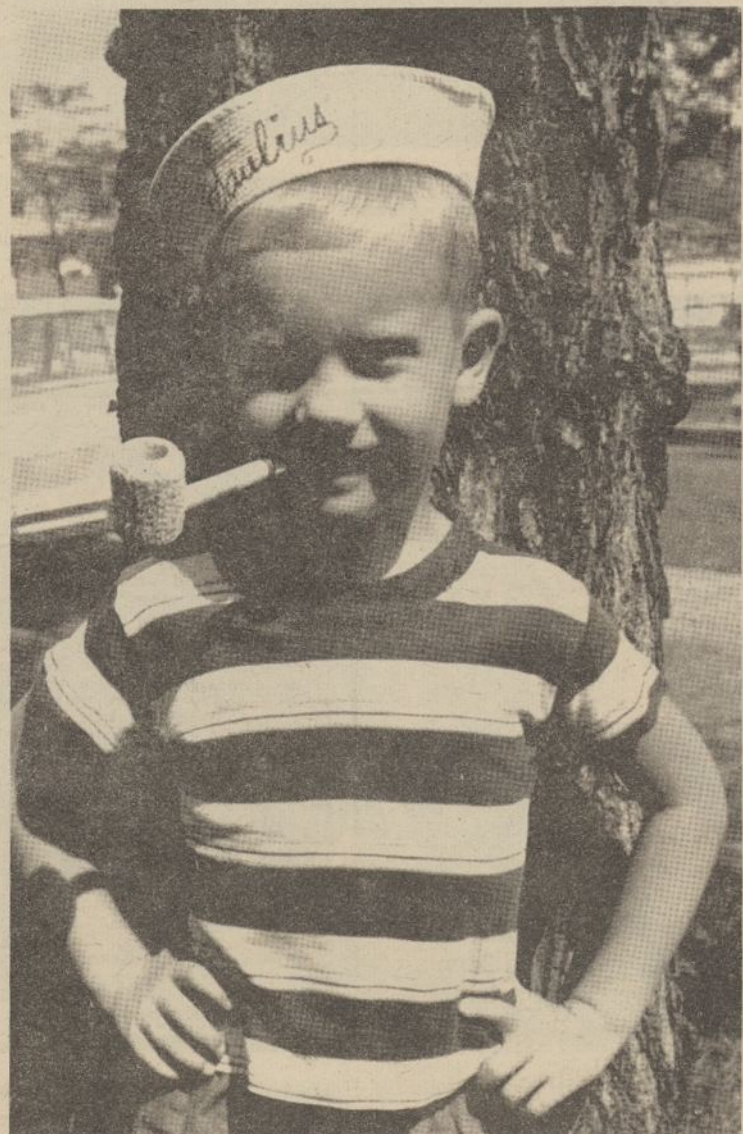
24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro. Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSA

KONKURSIŲ NUOTRAUKA Nr. 59, Rima Pilipavičiūtė, 9 met. amž. iš Toronto. Nuotrauka J. Pilipavičiaus.

KONKURSIŲ NUOTRAUKA Nr. 60, Saulius Plėnys, 4 met. amž. iš Chicago. Nuotrauka A. Plėnio.

DIRVA

Nr. 114

1961 m. spalio 4 d.

KAS IR KUR?

• Lietuvos Studentų Sąjungos centro valdyba pasiskirstė pareigomis: Arvydas Rimas — pirm., Rima Kašubaitė — vicepirm., Birutė Cicėnaitė — sekret., Jonas Vaičiulis — izd., Rūta Kvilytė ir Algirdas Saulis — spaudos vedėjai, Jūra Gailiūytė — užsienio reikalų vedėja.

• Juozas Zimblys, Dirvos skaitytojas ir prieš keletą metų iš Kolumbijos persikėlęs į Brooklyną, N. Y., su žmona Erika, kuri kilimo šveicarietė, tačiau pramokusi lietuviškai, rugsėjo 30 d. išskrido 7 sav. atostogų į Europą aplankyti savo giminių. Pirmiausia jie pasieks Stockholmą, kurio apylinkėse ištėkėjusi Erikos sesuo. Iš čia skris į Bazelį motinos bei uošvės lankyti. Pabūvę puspenktos sav. šveicarijoje, Zimbliai patrauks dar į Ispaniją, Barceloną, kur Erikos brolis yra žinomas prekybininkas. Išleidžiant į tolimes atostogas, buvo surengtos išleistuvės, kur dalyvavo būrelis bičiulių, jų tarpe Vlandas ir Čestina šiltės, kurie, kaip ir Zimbliai, prieš porą metų iš Kolumbijos

LAKE HOTEL, ASBURY PARK, N. J.

Sezono uždarymo proga įvyko gražus koncertas. Koncerte operos solistė Juzė Augaitytė su dideliu įsijautimu išpildė: K. V. Banaičio, A. Kačanausko, V. Sarpaliaus, B. Budriūno kūrinius ir ištraukas iš operos "Gianni Schicchi" G. Puccini. Smuikininkas T. Katzas pasmuikavo: Massenet, Čaikowskio, Aner, Paradis ir Sarasate veikalus. Bronė Venckienė padeklamavo ir gražiai pravedė koncertą. Solistams akompanavo Algirdo Kačanausko vadovaujami solistas Liudas Stukas, "Operetės" choro bei "Rūtos" ansamblio jaunimas padainavo, o Bronė Venckienė dar kartą padeklamavo. Publika į šį rengimą suvažiavo ne tik iš New Jersey, bet ir iš New Yorko, Pa. ir Conn. valstijų.

• Visiems, dalyvavusiems bei prisidėjusiems prie a. a. Dr. Jono Paplėno mirties metinių suruošimo, tariamės širdingą padėką. Bronė Paplėnienė ir dukterys

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

A.L.T. S-gos Centro Valdybos pageidavimas pagyventi veiklą rado gvyvą atgarsį Chicagoje. Spalio 30 d. Dubysos sveitainėje įvyko platesnis pasitarimas veiklos klausimais.

Pasitarime dalyvavo virš 20 asmenų. Skyriaus pirmininkas A. Janukaitis supažindino dalyvius su svarbesniais klausimais, kuriuos

reikia skubiai apsvastyti ir vykdyti. Jų gana daug. Į Alto Chicago skyriaus metinį konferenciją paskirti 7 asmenys su inž. V. Mažeika priešakyje.

Spalio 28 d., 7 val. vak. B. Pakšto svetainėje ruošiamas Tautinės Sąjungos Chicago, Cicero ir East Chicago skyrių bendras banketas-balius su menine programa ir šokiais.

Spalio 8 d. B. Paplėnienės bute įvyks ponių pasitarimas moterų sekcijos prie Chicago Tautinės Sąjungos skyriaus steigimo. Taip pat bus aptarta būsimam baliui skanių užkandžių pagaminimas.

Cicero Tautinės Sąjungos skyriaus vicepirm. dr. K. Sruoga painformavo dalyvius, kaip praėjo žurnalisto balius, kuriame daug bendraminčių dalyvavo. Davė gražių sumanymų būsimam baliui.

Alto Chicago skyriaus pirmininkas dr. A. Virbickas painformavo dalyvius apie Alte esamus nesklaidumus ir siūlė, kad Tautinės S-gos atstovai būsimoje konferencijoje keltų klausimą, kad į Alto centrą ir skyrius būtų įsileista daugiau organizacijų, kaip jaunimo, bendruomenės ir kit. Tuo būdu atsirastų daugiau gyvumo veikloje. Pasilymas teisingas, bet vargu užkietėjusios širdys ir ausys paklausys.

Pokalbyje iškilo ir II Dainų šventės legalių ir nelegalių komitetų sudarinėjimas, jų tikslai ir siekiai. Gaila, kad tokiais neapgalvotais ar persigalvotais žygiais įnešė į lietuvišką visuomenę nepasitikėjimo, daug kalbų, speliavimo ir įtarinėjimų.

Žurnalistas Vytautas Kasniūnas, kurį laiką gražiai talkininkaują Margočio radijo programoms.

Spalio mėn. 17 d. sueina vieneri metai nuo Chicago skyriaus nario dr. Stepono Stankaus mirties.

J. Jurevičius

Jadvygės Matulaitienės tautinių šokių grupės New Yorke mergaičių būrelis. Stovi iš kairės: Ramunė Vilkutaitytė, Eglė Sodaitytė, Daiva Alytaitė-Kezienė, Aldona Šileikytė, Ligija Babarskaitė; sėdi: Virgilija Matekūnaitė ir Irena Butrimaitė.

LIETUVIŲ SIUNTINIAI NEPASIEKĖ LIETUVOS

Vyt. Valiukas iš New Yorko grįžta į Chicago. Trūksta vyrų šokėjų. - Garsas bus spausdinamas Brooklyne.

New York, N. Y. — Ne mažai New Yorko ir apylinkės lietuvių, siuntę artimiesiems į Lietuvą gėrybių siuntinius per vieną New Yorko persiuntimo firmą, šiuo metu susirūpinę tu siuntinių likimu. Paprastai

siuntiniai adresatus Lietuvoje pasiekdavo per 6-8 savaites, o kartais ir greičiau, gi dabar ir per penketą mėnesių siuntiniai adresatų nepasiekė.

Eina gandas, kad firmos savininkas patekęs į finansinius sunkumus ir priimtus siuntinius tebe laikas New Yorko sandėliuose, bandydamas iš susidariusių sunkumų iškopti. Bankrutavimo atveju nukentės siuntėjai: siuntinius gal gaus atgal, bet įmokėtų už persiuntimą pinigų — apie 50-80 dol. už siuntinį — ne.

Dramos aktorius ir režisierius Vytautas Valiukas, kalbama, žada nuolatiniam apsigyvenimui grįžti iš New Yorko į Chicago atgal. Traagiškai žuvus rež. Antanui

MŪSŲ RĖMĖJAI

Dirvos metinei šventei ateinant atsuntę paramos:

Balys Chomskis, Chicago	\$5,00
L. Puskepalaitienė, Detroit	5,00
J. B. Borden, Matteson	5,00
J. Motejūnas, Chicago	2,00
Vyt. Montvilas, Toronto	4,00
A. Ibenski,	5,00
J. Osbal, Chicago	1,00
A. Ambraziūnas, Los Angeles	5,00
V. Micevičius, Toronto	2,50
L. Juodytė, Brooklyn	5,00
G. Būgaitė, Scranton	5,00
K. K. Pazemėnas, Torrance	3,00

Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

Chicagoje susituokė Vilūnė Malioriūtė ir Justinas Kirvelaitis. Jaunavedžiai susilaukė visos eilės organizacijų sveikinimų ir vestuvinėje puotoje daug svečių. Nuotraukoje iš kairės: A. Baltramionaitė, R. Juškevičiūtė, L. Kerulytė, S. Norkutė, N. Prapuolenytė, A. Petruilytė, Vilūnė ir Justinas Kirvelaičiai, A. Banys, Z. Pajaujis, A. Zaparackas, A. Malinauskas, A. Nedzinskas, J. Gerulaitis, Priekyje Vilūnės brolis Jonukas.

Yorko lietuvių organizacijos susirūpinusios, jog nebus kam organizuoti kad ir retus dramos spektaklius, kuriuos New Yorko lietuviai vis dėlto gana skaitlingai lankydavo.

New Yorke yra dar du buv. Kauno dramos teatro aktoriai — Toska Daubaraitė-Skobeikienė ir Kazys Vasiliauskas, — kurie tačiau režisūrinio darbo iki šiol nesiėmė.

Lietuvių tautinių šokių grupė Brooklyne, kuriai virš dešimt metų intensyviai vadovauja Jadvygė Matulaitienė, po vasaros karščių vėl pradėjo repeticijas Apreiškimo parapijos salėje kiekvieną penktadienį. Kai kuriems šokėjams dėl svarbių priežasčių iš grupės išstojus, stokojama vyrų šokėjų. Moteriškoji lytis, kaip ir visur pasaulyje, ir čia dominuoja.

Liet. Rymo Katalikų Susivienijimo organas Garsas, šios organizacijos vadovybės nutarimu numatytas leisti tik vieną kartą per mėnesį, dabar bus spausdinamas Tėvų Pranciškonų spaustuveje Brooklyne. Kito susivienijimo — SLA — organas Tėvynė, kurio redaktorius ir linotipininkas M. Vasil nesenai mirė, yra patekęs į tuos pačius sunkumus, kaip ir Garsas: Lietuvio linotipininko problema. (jso)

Los Angeles lietuvių gegužinėje susitikę inž. Motejūnas ir konsulas dr. Bielskis, tariausi kolonijos aktualiais reikalais.

L. Kančausko nuotrauka

Tėvui Rytų Vokietijoje mirus,

RŪTĄ DAILIDIENĘ

ir šeimą nuoširdžiai užjaučia

E. ir Alf. Steponavičiai
H. ir Vyt. Senkai
Al. ir Ant. Mikoliūnai

Mielam

PROF. K. ŽALKAUSKUI

mirus, jo žmonai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Marta ir Juozas Brazaičiai